

અમતકારી તારા

અને

સંસારનોમત

રચનાર.

હંકીમ હાફીઝ અબ્દુલઅજીઝ વાં.

હાફીઝ ખોદાબખસ.

— ❦ ❦ ❦ —

પ્રસિધ્ધ કરનાર.

બી. કે. બનારસવાળાની કુંપની.

મેનેજર.

સેજ ખુબમીયાં દાદામીયાં.

સર્થ હક રવાંધીન.

૪૦ સં ૨૦૬

સં ૧૯૩૨

(કીમત આઠ આના.)

અમદાવાદ.

ધી ગોલી પ્રિન્ટીંગ વર્કસ.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૮૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ચમત્કાશી તા.૨૧

વિષય ૬-૩

અમતકારી તારો

અને

સંસારનો મત.

રચનાર.

હકીમ હાફીઝ અબદુલઅજીઝ વાં

હાફીઝ ખોદાખખસ.

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ખી. કે. ખનારસવાળાની કુંપની.

મેનેજર.

સેખ ખુખમીયાં દાદામીયાં.

સર્વ હક સ્વાધીન.

૧૮૦ સં ૧૯૦૬

સં ૧૯૬૨

(કીંમત આઠ આના.)

અમદાવાદ.

ધી જ્ઞેલી પ્રિન્ટિંગ વર્ક્સ—અમદાવાદ.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૧૫૮૦

બેઅંત.

બેઅંત.

બેઅંત.

આ ચોપડીને વાંચનારા સરવે સદ ગૃહસ્થો અને
મીત્રોને ખુશ બખર શાથે વિનંતી કરવામાં આવે છે જે
આ અમારા લખેલા પાંનાઓ ઉપર મેહેરબાનીની નજ-
રથી જોઈને ધનસાક્ષ પસનંદ લોકોને ગુજરીસ જે.

આ ચોપડીની અંદર કાંઈ પ્રકારની ભુલભાળ હોય તેને
ચોતાની મેહેરબાનીથી સુધારી અને દુરસ્ત કરી કંપની અ-
નેઆજીબ ઉપર મેહેરબાની કરી વાકેફ કરશો જેથી આપ
લોકોનો ઉપકારક માનવા હાજરજી કેમકે હું પુરી પુરી
ગુજરાતી બોલચાલ નાજીવવાથી કેટલાક સખદામાં ભુલ
ભાળ હશે હવે આ પડેલી ભુલચુક હોય તેને સુધારવું
આપ લોકોનીજ નેકનામીજી માટે કેટલાક મેહેરબાનોના
કહેવાથી આ ચોપડી ગુજરાતી જબાનમાં બનાવવાનો
શોખ થયો જેથી ઊરદુ જબાન મુકીને ચાલુ ગુજરાતી
જબાનમાં રચવાનો મન થયું છે હવે નમસ્કાર છે.

બચચાઓ

બચચાઓ

અહા. હા. હા.

અહા. હા. હા.

એક અચમલા હમને દેખા અંદરના આજ
અહાહાહાહા આશું છે. મદારીનો ખેલ છે બીજુ શું છે
અપોરપછી દહાડાના પાંચ વાગ્યાના આશરે પીલી પીલી
ધુપો લાલ લાલ વાદળાં ટાઢી ટાઢી પવન અમદાવાદનો
નજરઆગ તેનાં અંદર પાણીના હોઝ આસપાસ ઝાડ ફુલ
અને ફુવારાનો દીપશન નજરો એવો મઝા આપતો હતો
કે શોખીનાની આંખોમાં લેહર આવી જતી હતી આવા
સંભવના અંદર એક બાજુગર આવી પહોચ્યા (કડકડધમ)
(કડકડધમ) (કડકડધમ) એટલામાં તો છોકરાં ભેગાં થઈ
ગયાં ને વાહવા વાહવા વાહવા

ચંદુ—આતો બાજુગર નથી.

નથેખાં—ના ના આતો બાજુગર છે.

ચંદુ—કદાપી બાજુગર ના હોયતો

નથેખાં—જ જ છોકરા બાજુગર હૈ દેખ પીછાના

ચંદુ—ના ભાઈ આ બાજુગર નથી હું ઠીક કહું છું

નથેખાં—વાણીયાભાઈ શું ઓળખે.

ચંદુ—તો ત્યારે હમણા બતાવું છું ને ત્યારે હમણા
બતાવું છું.

એટલામાં એક પોલીસ કાનસટેબલ આવી પહોંચ્યા.
 પોલીસ—થું ગડબડ છે ચાલ્યો જ મદારી ચાલ્યા
 જવો આ સરકારી રસતા ઉપર થું હુલડ મચાવ્યું છે
 ચાલ્યા જવ ચાલ્યા જવ.

બાજીગર—અછા સરકાર અભી ચલે જાધયે.

પોલીસ—અછા જલદી ચલા જવો ઉઠો.

બાજીગર—કેઈ દીન હમહું સીપાઈ રહેન

પોલીસ—કયા બોલા કયા બોલા

બાજીગર—સાહેબ કુછ નહી.

પોલીસ—જવ જવ.

નથેખાં—ચંદુભાઈ એમાં કંઈ ગડબડ માલમ પડે છે.

ચંદુ—છાના રહો છાના રહો

નથેખાં—ના ના તમાર કહેવું ડીક છે હા હા મને એક
 વાત યાદ આવી.

ચંદુ—થું વાત છે કયેતો ખસ.

નથેખાં—ના ના હવે તો બુખ લાગી છે ઘેર જઈયું.

ચંદુ—ચાલો ચાલો મારે પણ ઘેર જવું જ છે.

ચંદુ અને નથેખાં બંને જણા પોતાને ઘેર જવા
 લાગ્યા એટલામાં બાજીગરે પટારો ઉઘાડ્યો અને એના અંદ
 રે એક જુની ખાપરી કઢી અને તેના ઉપર કાંઈ મંત્ર

પઠવા લાગ્યો. અને તે જોપરીન બાંધ ઉપર મુકી દીધી. અને તે જોપરીના આનુબાનુ સાત આંટા ફરીને એક લાત મારી એટલે તે જોપરીનો એક સાત વરસનો છોકરો થઈ ગયો. અને તે છોકરો કહેવા લાગ્યા કે હું એક ભવમાં મોટો રાજવંસી કુંવર હતો અને મારે ત્યાં એક મારો વજીર હતો. તે વજીર ઘણાજ ચાલાક તથા ખાંડોશ હતો. એક દીવસે હમે ખને જાણા સહેલ તરીકે જંગલમાં ઘણા દુર નીકળી ગયો જંગલમાં આનુબાનુ કુંગરો તથા રળીઆમણા ઝડોની સહેલ કરતા કરતા ઘણા દુર હમે ખને જાણા નીકળી ગયા જતાં જતાં હમેને સાંજ પડી ગઈ ત્યારે હમે ખને જાણાએ એક સારી જગ્યા જોઈને ત્યાં મુકામ કરીને બેઠા અને આમ તેમની વાતો કરતા હતા. એટલામાં હમે શું જોઈએ છીએ કે એક મોટો અસદાહા અગર મોટો સાપ આવ્યો અને મારા પ્રધાનને લઈને ચાલ્યો ગયો તેના ગયા પછી મને ઘણાજ સંતાપ થયો ને હું એકલો પડો જવાથી ઘણો ઉદાસ થઈને બેઠો હતો અને મને કાંઈ પણ ગમ પડતી નહોતી મનેએ ચીંતામાંને ચીંતામાં મને ઉંઘ આવી ગઈ અને હાલમાંને હાલમાં હું ઉંઘમાંજ છું.

માનવ—સચ બોલ જોપરી બધા સચ બોલ.

ખોપરી—ના ના હું ઉંઘમાં નથી હું વાતો કરછું

બાજીગર--ફીર કયા હુવા બોલો બચા સચ બોલો

ખોપરી—ઐટલામાં હું શું નેઉછું કે તેજ અસગર
અગર મોટો સાપ મારી રૂખરમાં મારી પાસે આવ્યો અ
મને પણ ઉપાડીને ચાલતો થયો.

બાજીગર—બચા જુઠ બોલના નહી.

ખોપરી--તે અસદાહા મને લઈને ઘણો દુર નીકળી
ગયો ને જતાં જતાં ધરતીની અંદર મને લઈ ગયો.

બાજીગર—હાહા બોલો બચા ફીર કયા હુવા.

ખોપરી—ત્યાં મને તે અસદાહે એક મોટા ગંજવર મ-
કાનમાં મુકી તે ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો. અને તેના ગયા પછી
હું એકલો બેસી બેસીને થાક્યો ત્યારે હું ઉભો થઈને
તે મકાનની રચના જોતો જોતો આમતેમ ફરતો હતો.
ઐટલામાં મારા કાને કોઈ માણસનો વાત કરવાનો અવાજ
સંભળાયો તે અવાજના આધાર ઉપર હું બીજે રસ્તે
દરવાજાની બહાર નીકળ્યો અને જ્યાંથી અવાજ આવતો
હતો તે તરફ ગયો. અને ત્યાં જઈને હું શું નેઉછું કે
મારોજ પ્રધાન તથા એક બીજો માણસ બેઠો છે અને
તેજ બંને વાતો કરે છે. ઐટલામાં મારા પ્રધાનની નજર
મારા ઉપર પડી. એટલે તે તરત ઉભો થઈને મારી અદબ

બળવીં લાગ્યો. અને હું પણ મારા પ્રધાનને જોઈને
 ઘણાજ ખુશી થયો. અને મને પ્રધાન કહેવા લાગ્યો.
 કે સરકાર આ માણસ ખેંઠો છે. એમને તમે ઓળખાઓ
 કે, એ કોણ માણસ છે. ત્યારે મેં કીધું કે, ના હું એ
 માણસને બીલકુલ ઓળખતો નથી. ત્યારે પ્રધાન બોલ્યો
 કે સાહેબ આ માણસ આપને તથા મને પેલા જંગલમાં-
 થી ઉપાડી લાવ્યો છે. તે આજ માણસ છે. એ અસ-
 દાહા નથી. એ પણ આપના જેવા મોટા રાજવંસી રાજા
 છે. પણ એક વરસ દહાડામાં સાડાત્રણ દીવસની એમના
 ઉપર દશા આવે છે. તે દશાના લીધે એમનું ડોળ ફરી
 ન્યય છે. ને અસદાહનો અવતાર આવે છે આજેજ એમના
 સાડાત્રણ દીવસ પુરા થઈ ગયા છે. ને આજેજ હમણાં
 જોતા જોતામાંજ એમનો માણસનો અવતાર થઈ ગયો છે.

હવે અહીંઆંથી અસદાહ અને રાજના સાથે સરવે
 વાતચીત થઈ અને તે રાજની એક દીકરી ખમરનીસા
 બેગમ નામની હતી. તે ઘણી ખુબસુરત ચાલાક તથા બહા-
 હાંસ હતી તે ખમરનીસાની નજર પેલા રાજા ઉપર મોહી
 ગઈ અને પોતે નીશ્ચય કર્યો કે પરણું તો આજ રાજા
 સાથે નહીં તો મારે પરણવું નથી. તે વાત પોતાના
 આપના બહુવામાં આવી તે પણ રાજથી ઘણા ખુશી હતો.

અને પોતાની દીકરીની મરણ જોઈને પોતે પણ ખુશી થઈ
 કહેવા લાગ્યો કે આવો સમય ફરી ફરીને આવવાનો નથી.
 તેથી પોતાની દીકરીની મરણ પ્રમાણે તેજ રાજા સાથે
 પોતાની દીકરી ખમરૂનીસાંની સાદી પેલા રાજા ખુરસીદઆ-
 લમ જોડે કરી આપી. ત્યાર પછી રાજા તથા નવી
 રાણી તથા વજીર ખુશી આનંદમાં પોતાના દીવસ ગુજ-
 રવા લાગ્યાં તે વાતને ઘણા દીવસ વીતી ગયા. ત્યાર પાદ
 એક દીવસે રાજા તથા ખમરૂનીસાં અને જણાં કાંઈ આમ
 તેમની વાતો કરતા હતા. તેવામાં એક બીંછી કાળી ભમર
 નેવી રાજાના રૂબરૂમાં આવી ઉભી થઈ. અરજ કરવા
 લાગી કે હું આપના વજીરની તારીફ સાંભળીને ઘણા
 દુરથી આવું છું અને આપ મારા ઉપર મહેરબાની કરીને
 તમારા વજીરને તેડાવીને મારી અરજ ધ્યાનમાં લઈને મારી
 મદદ કરો. એટલામાં વજીર પોતેજ આવી પહોંચ્યા અને
 ફરવાને આવી અરજ કરી કે સાહેબ વજીર સાહેબ આ-
 બાંધ્યા છે. આપનો હુકમ માગે છે. ત્યારે રાજા બોલ્યા
 કે આવવાદો ત્યારે વજીર રાજા પાસે આવી હાજર થયા.
 હવે ત્યાં રાજા ખુરસીદઆલમ તથા ખમરૂનીસાં વજીર
 થા તે આવેલા વીંછી એ ત્યારે જણા બેગા થયા.

અમરનીશાં કહેવા લાગી કે વજીર સાહેબ આ વીંછી તમને યાદ કરે છે.

વજીર—વીંછી શું અને વાત શું.

રાજા—આ વીંછી આપણા પાસે કાંઈ ફરીઆદ કરવા સાફ આગ્યો છે.

વજીર—માથું નમાવીને કહેવા લાગ્યો કે એની અરજ ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ કે એ શું અરજ કરવા આગ્યો છે,

રાજા—ત્યારે તમે એની વાત સાંભળો કે એ શું કહેવા માગે છે.

વજીર—વીંછી બોલ તારી શું ફરીઆદ છે.

વીંછી—સરકાર આપના રાજમાં ઘણુંજ જીતમ થઈ રહેલો છે.

વજીર—હમારા રાજમાં શું જીતમ થાય છે તે બયાન કર.

વીંછી—કેટલી કીડીઓએ મળીને મારો રહેવાના મકામ પહોંચી લીધો ને મારા નાના પથુઓને મારી નાખ્યાં.

રાજા—વજીર તમે જાવ ને આ બાબતનો પુરેપુરો તપાસ કરીને આ વીંછીને મદત આપો.

વજીર—અને હાથ જોડીને કહેવા લાગ્યો કે બહુ સારું સાહેબ.

વીંછી—વજીર સાહેબ આપ તાકીદથી મારી સાથે આવવા મહેરબાની કરો.

વજર—હાં સાર ચાલું છું એમ કરીને ખન જણીં બહાર નીકળ્યાં. વીંછી કહેવા લાગ્યો કે મારી પીઠ ઉપર યેસી જાવ ત્યારે વજર વીચારમાં પડી જઈ કહે છે કે, આટલા નાના વીંછીની પીઠ ઉપર હું કેવી રીતે યેસી સકીસ. એવો વીચાર કરે છે ત્યારે વીંછી કહેવા લાગ્યો કે વજર સાહેબ શું વીચાર કરો છો. આવો તાકીદથી યેસી જાવ વજર—અરે વીંછી તું કાંઈ ગાંડો તો થઈ નથી કે તારી પીઠ એવી કેટલી મોટી છે કે હું તારી પીઠ ઉપર સવાર થાવું.

વીંછી—વજર સાહેબ તમે કાંઈ પણ ગભરાસો નહી.

વજર—તારી પીઠ ઉપર હું કેવી રીતે યેસી સકીસ.

વીંછી—સાહેબ મારી પીઠ એવી મોટી છે કે તમે નીચાંતે સુઈ સકો એસવાનું તો સું.

વજર કહેવા લાગ્યો કે આ વાત મારી ધ્યાનમાં આવી નથી.

વીંછી—ત્યારે તમે તમારી આંખો મીચી લ્યો.

વજર વીંછીના કેવાથી પોતાની આંખો મીચી.

વીંછી—હવે તમે તમારી આંખો ઉઘાડીદા.

વજર—પોતાની આંખો ઉઘાડીને શું જુવે છે. કે પોતાની આંખો એક ઘણો ખુબસુરત ઘોડો ઉભો છે ને ત્યાં વીંછી કાંઈ તજર પડતો નથી.

ઘોડો—વજર સાહેબ આપ મારી પીઠ ઉપર ઘણી ખુશીની સાથે સવાર થઈ જાવ.

વજર—આ વાત સાંભળીને તે પાસે ઉભેલો ઘોડા ઉપર સવાર થઈ ગયો અને ઘોડો પુર જોસથી દોડવા લાગ્યો અને ઘણી મજલો કાપતો તે ઘોડો એક દરીયા કીનારે જઈ પહોંચ્યો. હવે વજર મનમાં વીચાર કરે છે કે હવે આ દરીયામાં કેવી રીતે જઈ સકીશું ત્યારે ઘોડો કહેવા લાગ્યો કે હવે વજર સાહેબ તમે મારી પીઠ ઉપરથી નીચે ઉતરી જાવ ત્યારે વજર ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી પડ્યો.

વજર—ઘોડા ઉપરથી ઉતરીને મનમાં વીચાર કરે છે કે હવે સું થાય છે તે જોવું.

ઘોડો—ખોલવા લાગ્યો કે વજર સાહેબ તમે તમારી આંખો મીચી હશે.

વજર—ઘોડાના કહેવા મુજબ પોતાની આંખો મીચી લીધી.

ઘોડો કહેવા લાગ્યો કે સાહેબ તમારી આંખો ઉઘાડી દે.

વજર આંખો ઉઘાડીને શું જુવે છે કે ત્યાં ઘોડો નથી.

પણ દરીયાની અંદર એક મોટી નાવ તૈયાર છે ત્યારે વજર તરત તે નાવની અંદર એકદમ સવાર થઈ ગયો અને તે નાવ ચાલવા લાગી જોરલામાં ત્યાં આગળ વજર શું જુવે છે કે, એક કાચબો તે નાવની પાસે આવી પહોંચ્યો.

ને પોતાનાં પંજીથી તે નાંવ પકડી લીધો. અને વજરને
 હેવા લાગ્યો કે હું ઘણા દીવસથી તમારી વાર જોઈને બેઠી રહ
 ચો છું કે વજર આવશે ત્યારેજ મારી અરજ પુરી થશે.
 માટે આપ આગ્યાછો તો મારા ઇનસાફ કરીને જાને એટ
 લું બોલીને નાંવને ચાલતી અટકાવી ઉભો થઈ રહ્યો ન
 કહેવા લાગ્યો કે તમે ખુરસેદ આલમ રાજના વજરછો તે
 સાંભળીને વજર ઘણા વીચાર કરવા લાગ્યો. વજર કહેવા
 લાગ્યો તને કેમ ખબર પડી કે હુંજ રાજનો વજર છું એવી
 તને શી ખબર.

કાચબો—મારી ઉંમર સાતસો વરસની છે.

વજર—હો. હો. તારી ઉંમર સાતસો વરસની છે. •

કાચબો કહેવા લાગ્યો કે હું સરકાર મારી ઉંમર સાત
 સો વરસની છે.

વજર—તાજું બોલવું મારી ધ્યાનમાં કાંઈ આવતું નથી
 કાચબો કહેવા લાગ્યો કે એક દીવસે હું દરીયાની અંદર
 સહેલ કરતાં કરતાં દરીયાની બહાર નીકળી પડ્યો એટલા
 માં હું શું જાણ્યું છું કે એકદમ દરીયાનાં અંદર એવું તોફાન
 આવ્યું કે અમે બધા દરીયાના રહેનારા ગભરાઈ ગયા
 ને એના અંદરથી કેટલાક હેબકથો તથા ડરના લીધે મરી
 ગયાં થોડીકવાર પછી શું જોવું છું કે, એક દેડે દરીયા

નાં અંદરથી નીકળી ચાલ્યો આવે છે અને તેના પછવાડે કેટલુંક લસકર અને ફાજ પણ ચાલી આવે છે તે લોકો થી પુછવા લાગ્યો કે આ લશકર ક્યાંથી ચાલ્યો આવે છે. તે મારી વાત સાંભળીને તેના અંદરથી એક જણો કહેવા લાગ્યો કે અમો આ દરીયાની અંદર એક મકાન બનાવ વા સારૂ ગયા હતા.

આ વાત સાંભળીને મને ઘણો અચંબો થયો ને આ વાત સાંભળીને હું મારા રહેવાના ઘરની તરફ ચાલ્યો ગયો. જ્યારે હું મારા મકાનની હદની અંદર આવી પહોંચ્યો ત્યાં રે હું શું જોઉં છું કે, ત્યાં મારા રહેવાના ઘરની જગ્યા જ-ણાતી નથી અને તેના બદલામાં ત્યાં મોટા ગુંબજ માલમ પડે છે. ને ત્યાં આગળ મારું ઘર તથા મારાં નાનાં નાનાં બચાં એમાંનું કસુ એવું જણાતું નથી તે જોઈને હું ઘણો દીલગીર થયો ને મારી બધરી તથા બચાં નહીં મળવાથી હું ઘણો ચીંતાતુર થઈ ગયો ને તે ચીંતામાં ફરતા ફરતા મને ખસો વરસ થઈ ગયાં એક દીવસે હું આજ કે-ઝાણે એસી મારા કરમની કાંડુણી યાદ કરી ને પરમેશ્વરની ભક્તિ કરતો હતો એટલામાં ઘણાં જોસથી પવન ચાલવા લાગ્યો ને થોડીકવાર પછી કોઈ સાધુસંત જેવો એક માણસ પવનના અંદરથી નીકળીને મારી પાસે આવી ઉભો થઈ ગયો.

તે મને કહેવા લાગ્યો કે તમે અહીંયાં કેમ બેઠા છો તમારી શું હકીગત છે. તે મને તમે કહો ત્યારે સાધુની વાત સાંભળી ને મને ઘણી ખુશી પેદા થઈ ને મેં મારી સરવે હકીગત તે સાધુની આગળ જાહેર કરી ત્યારે મારી સરવે વાત પુરી સાંભળી ને પેલા સાધુએ મારા માથા ઉપર હાથ ફેરવીને કહેવા લાગ્યો કે બચા તું કાંઈ ફીકર ચીંતા કરો નહીં. અને આજથી બસો વરસ તારી દસાનાં બાકી રહેલાં છે ને તે આજથી બસો વરસનાં અંદર આ જગ્યાએ કોઈ પણ માણસ આવશે નહીં ને જ દીવસે બસો વરસ પુરાં થશે તેજ દીવસે એક માણસ આજ ઠેકાણે આવશે અને તે માણસ એક નાવની અંદર બેઠેલો તમને મલકે તેનું નામ મેહેર આલમ હશે અને તે આવીને તમારું ઘર તમોને અપાવશે અને તે જાદુના કોટ તોડીને તેનો નાસ કરશે અને તેના અંદર કેટલોક માલ અને બજારના છે. તે પણ તમારા હાથ લાગશે આ વાત સાંભળીને હું ઘણો ખુશી થયો અને ત્યારથી હું તમારી વાટ જોઈ આજ ઠેકાણે બેસી રહ્યો છું તે તમારીજ ઈતેબારી માંછું કે એ દીવસ કયારે આવશે. કે મારી દશા ઉતરશે ને હું મારા છોકરા લઈ આજથી લેજો થઈસ ને આજ દીવસેજ મને બસો વરસ પુરા થયા છે ને આજેજ મારી દસા ઉતરવાના દાંડો

હતો ને મારી દસા આજે ઉતરી તેથી આજ દીવસે તમે મ
ને મલયા ને હું તમને જોઈને ઘણા ખુશી થયો છું ! ને
હું તમને કહું છું કે આપ સાહેબ મારા ગરીબ ઉપર મ
હેશ્વાની કરીને મારે ઘર પધારો ને મારા બાળ બચ્ચા
આને તે જાડુનાં ગુળજમાંથી કાઢીને મારા જીવને સંતોષ
કરી આપો.

વજીર ચાલો હું તમારી સાથે આવું છું અને મારી
તતખીરથી તથા પરમેશ્વરના હુકમથી તમોને આ દુખમાં
થી છોડાવું છું.

કાચબો કહેવા લાગ્યો કે ચાલો ત્યારે હું તમોને માર ર-
હેવાનું ઠેકાણું તથા ઘરની જગ્યા બતાવું.

‘વજીર કહેવા લાગ્યો કે ચાલો ત્યારે હું તમારીજ સાથે
આવું છું.

કાચબો કહેવા લાગ્યો કે ચાલો તમો મારી પીઠ ઉપર
બેસી જવ.

વજીર કહેવા લાગ્યો કે મારી પાસે આ હોડી છે જે
આજ હોડીમાં તમારી સાથે આવું છું.

કાચબો કહેવા લાગ્યો ના ના તમે અને આ હોડીની
અંદર તમે બેઠેલાછો તે આ હોડી નથી. પણ અસલ એ

વીંછી છે તો તમે બંને જણા આવીને મારી પીઠ ઉપર સવાર થઈ જાવ એટલે હું તમે બંને જણાને મારે મુકામે લઈ જઈશ.

વજીર—અમારાથી કેમ તારી પીઠ ઉપર બેશી શકાશે.

કાચબો—સાહેબ તમે આવોતો ખરા તમે બેશી જાવ વાર કરશો નહીં. આ સાંભળીને વજીર તથા વીંછી બંને જણાં તે કાચબાની પીઠ ઉપર બેશી ગયા તે કાચબો પેલા વજીર તથા વીંછીને લઈને પાણીના અંદર ચાલ્યો ગયો. થોડીકવાર પછી એક કીનારા ઉપર પહોંચી ગયો ને બંને જણાં પાણીથી બહાર નીકળ્યાં એટલામાં વજીર શું જુવે છે કે એક મોઠો માંછલો જાડુનો બનાવેલો છે ને તેનાં ઉપર એક મોઠો ગુંબજ જાડુનો બનાવેલો ઉભો છે ને તે જાડુના ગુંબજનો કોઈપણ ઠેકાણે દરવાજો નજર પડતો નથી આજ વીચારમાં વજીર ઘણાજ હેરાન અને દુખી થયા ત્યારે વજીર એકાન્તમાં બેશી મનમાં વીચાર કરવા લાગ્યો કે હવે એ ગુંબજનો શો વીચાર કરવો એ ટલામાં વજીરને ઉંઘ આવી ગઈ અને ઉંઘમાંને ઉંઘમાં શું જુવે છે કે એક સાધુ જેવો માણસ પોતાના સામે આવ્યો અને કહેવા લાગ્યો કે તમે એક કાળા રંગનો કુતરો ખાજો અને તેને સંધાવીને તમારી પાસે રાખો અને તેને

તેડીનું તમારી સાથે આ જાદુના ગુંબજ પાસે લાવો ત્યારે
આ જાદુના ગુંબજની અંદર જવાનો મારગ કુતરાને માલમ
પડશે. અને ત્યાર પછી આ જાદુના ગુંબજની અંદર જ
વાનો રસ્તો તમને મળશે. સાધુ સાથે આટલી વાતો થઈ
ઐટલામાં વજીરની આંખ ઉઘડી ગઈ ને વજીર પોતાના
મનમાં ઘણો ખુશી થઈ ને ત્યાં પરમેશ્વરની લલિત કીર્તી
ત્યાર પછી તેજ કાચબાને કીધું અહીં આંધી કેઈ મોટે
શહેર નજીક છે કાચબો કહેવા લાગ્યો કે ના સરકાર અ
હીં આંધી તો શહેર ઘણોજ દુર છે.

વજીર—કે શહેર અહીં આંધી કેટલું દુર છે.

કાચબો—સાહેબ આશરે બે વરસનો રસ્તો છે,

વજીર—તમારે આ કામ કેમ થશે.

કાચબો કહેવા લાગ્યો કે સાહેબ આપને શહેરથી શુ
કામ છે.

વજીર કહેવા લાગ્યો કે મને ઐક કાળા કુતરાની
ઘણી જરૂર પડી છે ન તેના વગર ચાલે તેમ નથી.

કાચબો કહેવા લાગ્યો કે ત્યારે શહેર સીવાય તે
કાળો કુતરો ખીજે કાંઈ મળવાનો નથી.

વજીર કહેવા લાગ્યો કે ચાલો ત્યારે આપણે કાંઈ
શહેર તરફ જઈએ.

વીંછી કહેવા લાગ્યો કે ચાલો સાહેબ હું હવે એક
મોટી હોડી ખની જાઉં છું ને તમે ખને જણાં હોડીમાં
બેસી જાઓ.

વજીર કહેવા લાગ્યો કે આપણુ કેટલા દિવસે શહે-
રમાં પહોંચીશું.

વીંછી કહેવા લાગ્યો કે તમે શું કરવા ગલરાવો છો.

વજીર—કેમ ના ગલરાવ્યો બે વરસ કોને કહે છે.

વીંછી—અરે હું તમોને બેજ કલાકમાં કીનારે પહોંચા
વી દઈશ કાંઈ ગલરાવું નહીં.

વજીર—ત્યારે તો ઠીક ને જો કદી નહીં પહોંચાડે તો.

વીંછી—તમે ખને જણાં તમારો આંખો મીચી હશે.

વજીર તથા કામચલાઉ ખને જણાંએ પોતાની આંખો
મીચી બંધ કરી લીધી ને પછી ઉઘાડી એટલામાં શું
જુએ છે કે એક મોટી હોડી તથા ચઢી ઉભી છે તે
ખને જણા તે ઉભેલી હોડીની અંદર બેસી ગયા અને
દરીયાની સહેલ કરતાં કરતાં આગળ ચાલ્યા હજી બે
કલાક થયા નહીં હોય કે શું જુએ છે કે દુરથી દરીયાના
કાંઠે માલમ પડવા લાગ્યા ને થોડીક વારમાંજ દરીયાને
કાંઠે પહોંચી ગયા અને ખને જણાં તે હોડીની અંદરથી
ઉતરી નીચેને શહેરની તરફ ચાલવા લાગ્યા જતાં જતાં તે

મવા શહેરના દરવાજા સુધી પહોંચ્યા ને ત્યાં તપાસ કીધી
 કે અહીંઆં શહેરના અંદર કોઈના પાસે કાળો કુતરો
 હશે ત્યારે ત્યાંના એક માણસ બોલી ઉઠ્યો કે અહીંઆં
 ફલાણા ઠેકાણે એક સાધુ રહે છે તેની પાસે એક કાળો
 ભમર જેવો કુતરો છે પણ તે સાધુ એ કુતરો કોઈને પણ
 આપતો નથી અને રાત દિવસ એની રખવાળી પોતેજ
 કરે છે આ વાત સાંભળી વજીર પોતે પેલા સાધુ પાસે
 જવાની ઈછા કીધી અને પુછતાં પુછતાં તે સાધુનો મઠ
 શોધી કાઢ્યો હવે જ્યારે વજીર શહેરની અંદર આંચા
 તેવીજ પેલા સાધુને વજીર આંચાની ખબર પડી ગઈ કે
 એક વજીર મને શોધે છે અને તે વજીરને કાળા કુતરાની
 ઘણી જરૂર છે જ્યારે વજીર તે સાધુ પાસે પહોંચ્યા તેજ
 વખતે સાધુ ઉડી ઉભો થયો અને વજીરની અદખ બજાવી
 લાગ્યો અને સાધુએ અરજ કીધી કે આવો પ્રધાન પધારો સાધુનાં
 આવાં વચન સાંભળી સાંભળીને પ્રધાન ઘણો અચંબો કરવા
 લાગ્યા કે આ સાધુ મને કેવી રીતે જાણાવે છે ને એમને
 ક્યાંથી ખબર પડી કે હું પ્રધાન છું તે વખતે તે સા-
 ધુએ અરજ કીધી કે વજીર સાહેબ જે વખતે તમે જાદુ-
 નો માછલીની ઉપર બેઠા હતા અને તેના ઉપર જે જાદુનો

ગુંબજ છે. તેને તોડવાની ગોઠવણી કરતા હતા. તેની
 અંદર તમારી કાંઈ પણ અકલ પહોંચી નહિ ને તેજ
 ચીંતામાંને વીચારમાં તમે નીંદ્રાવસ થઈ ગયા. અને તમોને
 તે વખતે એક મોટા સાધુ જેવો માણસ આવીને
 કહી ગયો કે તમો એક કાળો કુતરો પાળો કેમકે તેનાજથી
 આ જાદુના ગુંબજનો રસ્તો મળશે એવું જે સાધુ તમને
 કહી ગયા હતા તે સાધુ મારા મોટા ગુરૂ હતા અને તેજ
 વખતે મને પણ ખબર આપીને ગયા છે કે તારી પાસે
 એક કાળો કુતરો છે. તે એક દીવસે વજર ફલાણી ફલાણી
 તારીપે અને ફલાણે દીવસે એ કાળા કુતરાને લેવા સાર
 આ શહેરમાં આવવાના છે એવું મારા મોટા ગુરૂ કહી
 ગયા હતા તેથી તેજ દીવસથી હું વીચારમાંને વીચારમાં છું
 કે એજ દીવસ તથા તારીખ કયારે આવશે અને ત્યાર
 બાદથી મારી પાસે કોઈપણ માણસ આવ્યો નથી ને આ
 જેજદીને તમે આવો છો તેથી મને મારા ગુરૂના કહેવાથી યાદ
 આવ્યું કે આજ એજ તારીખ તથા દીવસ છે ને આપ
 પ્રધાન સાહેબજી એવી સીલે અને નજીવા વાતો કરે છે.
 એટલામાં કુતરો પણ ફરતો ફરતો ત્યાં આગળ આવી
 પહોંચ્યો તે ત્યાં પ્રધાન સામુ જોઈને ઘણો ભસવા લાગ્યો
 ને કરડવા દોડે એવું અણીને મને ખાતરી થઈ

કે આ કુતરા મને કેમ આટલું ભસે છે. તેના ભસવાં ઉપરથી મને પુરેપુરી ખાતરી થઈ કે આજ કુતરા થી જાકુના અંબજનો અતઃ આવશે એવી મને પુરેપુરી ખાતરી થઈ ત્યાર બાદ પેલા સાધુ ઉઠીને ઉભા થયો અને મને ભેટીને કહેવા લાગ્યો કે સાહેબ તમે ને હું બંને જણાં એકજ છીએ કેમકે તમે તથા હું બંને જણાં એકજ ગુરૂના ચેલા થયા તેથી તમારામાં ને મારામાં કાંઈ પણ ફર તથા જુદાઈ હવે રહી નથી ત્યાર બાદ બંને જણાં પાસે બેઠા બેઠા આમ તેમને ટાલ ટ્યા મારલા બેઠા હતા. પણ મધાન સાહેબને કાંઈ પ્રશ્ન એવો પડે નહીં કેમકે તેમને કાળા કુતરાની ઘણી જરૂર હતી તેથી ફરીને તે સાધુને કીધું કે આ કાળા કુતરાની મને ઘણી જરૂર છે. તમે પ્રભુ બંધી હકીકત જણાવો તે સાંભળીને પેલા સાધુ કહેવા લાગ્યો કે મધાન સાહેબ આપણે તમા તમે કાંઈ જુદા નથી માટે તમે કાંઈ ફીકર ચીંતા કરશો નહીં ને આ કાળા કુતરા મેં તમને બખશીશ દાખલ આપ્યો તમે તેને બેલાશક લઈ જાવ. અને તમારૂં કામ તમે પાર પાડો એવી મારી આશીશ છે. આ કુતરાને મેં ઘણા હેતુથી માળી પોશીને ઉછેરેલા છે પણ હવે તમે ને હું એકજ ગુરૂના ચેલા થયા તેથી તમારામાં ને મારામાં કાંઈ પ્રશ્ન

ફર રહ્યો નથી માટે આ કુતરો તમને હું આપું છું એમ
 કહાને તે કુતરો પ્રધાન સાહેબને હવાલે કરી દીધો ન
 કોધુ કે જાવ તમોને હજી આગળ ઘણાં મોટાં મોટાં કામ
 કરવાનાં છે. તેથી હું તમને રોકી શકતો નથી. આવી રીતે
 સાધુનો બોલ સાંભળી પ્રધાન તરતજ ઉઠી ઉભા થયા અને
 તે શહેરમાંથી કુતરાને લઈને દરીયાને કાંઠે ગયા અને ત્યાં
 જઈને પેલા કાળો કુતરો તથા કાચબો તથા પ્રધાન એ ત્રણે
 હોડીની અંદર બેસી પાછા જાડુના ગુંબજની તરફ
 હોડીને હંકારી ગયા જતાં જતાં આમ તેમ જીવે તો
 ત્યાં પાણી વગર કાંઈ પણ ઝાડ પાંત નજર આવે
 નહીં અને એ ત્રણ સીવાય ત્યાં બીજો કોઈ
 પણ એમની નજર પડે નહીં એમ કરતાં કરતાં તેજ જા-
 ડુની માંછલી પાસે જ હોડી આવી પોહાયી અને જ્યારે
 થોભી ત્યારે તેજ વખતે એ પોતાની સાથે લાવેલા પેલા
 કાળો કુતરો તે જાડુની માંછલીની પીઠ ઉપર કદી પડ્યો
 ને આમ તેમ કરવા લાગ્યા ને કરતાં કરતાં વજરની પા-
 સે આવ્યો તે જોઈને વજર પણ તે કુતરાની સાથે કરવા લા-
 ગ્યો ને કરતાં કરતાં વજરની નજર એક તરાડ ઉપર પડી
 ત્યારે વજર બીચાર કરવા લાગ્યો કે મોંના નમોનો

અહીંઆંજ કોઈ ખારણો હોવો જોઈએ. એવું જાણીને ત્યાં જ ઉઝાં થઈ વીચાર કરે છે. કે હવે કેમ કરવું ને આ તરાડ દેખાય છે. અને ખારણો પણ અહીંઆંજ હોવો જોઈએ એમ કહીને પોતાનો હાથ એ પડેલા તરાડ ઉપર માર્યો કે એક અવાજ એવો મોટો થયો અને અવાજની સાથેજ પેલા જાડુનાં ગુંબજમાં જવાનો ખારણુ ઉઘડી ગયો. ને તેનાં અંદર પહેલ વેહેલાં કુતરોજ એક દમ દોડી ગયો. ને તે કુતરા પછાડી આપણાં પ્રધાન સાહેબ ગયા. તેમનાં પછી કાચબો તથા તે વીછી પણ પ્રધાન પાછળ પાછળ તે જાડુનાં ગુંબજની અંદર ગયા હવે તે ગુંબજની અંદર જઈને એ ચારે જણાં શુ જીવે છે કે એક મોટો બગીચો ઘણોજ ખુબ સુરત નજર પડ્યો અને તે બગીચાની આજુ બાજુ ઘણાં ઝાડ છુટાં તથા તરેહ વાર મેવાનાં ઝાડ લાગેલાં છે. અને કેળાં તથા દાડમ સ્ત્રી-તાફળ અંજીર નાસપાતી સફરજલ આંખા જમરત નારંગી બદામ ખીસ્તાં અખરોટ ચાલોરી દરાખ વીંગેરે વીંગેરે હમે મેવો ખાતા ખાતા આમ તેમ ફરતા હતા.

મેવો વીંગેરે ઘણી વસ્તુઓ ચારે જણાંએ ખુબ ખાધી પણ એકેનો પેટ ભરાયો નહીં ને ને ને ઝાડ ઉપરથી

કોઈ પણ વસ્તુ તોડતાં હતાં તે વસ્તુ તરત તેજ ઝાડ ઉપર પાછો જઈને ચોટી જતી હતી આવી રીતનો ચમત્કાર જોઈને પ્રધાન ઘણા બીચારમાં પડી જઈ આમ તેમ ફરવા લાગ્યા અને ફરતાં ફરતાં પ્રધાનની નજર એક કુંવારા ઉપર પડી અને તે પ્રધાન કુંવારાની પાસે ગયો તે વખતે પ્રધાનના કાનમાં કોઈ માણસ ખુબ જોરથી હુસે છે એવો અવાજ આવ્યો તે સાંભળીને પ્રધાન વધારે અચંબામાં પડી ગયો તે ત્યાંથી આગળ ત્યાં ફરી કોઈ માણસના રડવાનો અવાજ સંભળાયો પ્રધાન રડવાનો અવાજ જો તરફથી આવતો હતો તે તરફ ચાલ્યો આગલ જતાં શું જુવે છે કે એક ઘણાજ મોટો ઘર એની નજરે પડ્યો પણ તે ઘરની આરે તરફ પ્રધાન ફર્યો પણ તેની અંદર જવાનો મારગ મળી નહી તે પ્રધાન અને તે કાળો કુતરો ફરતાં ફરતાં આગળ ગયા. એટલે તે બંને જણાની નજર એક કાલા સાપ ઉપર પડી અને તે પોતાના દરમાંથી માથુ બહાર કાઢીને જોઈ લે છે. તે કાળા કુતરાની નજર તે સાપ ઉપર પડી તેનો જ કુતરો તસાંપ મારી તે સાપને ઝાલી લીધો અને તેને મારી નાખ્યો. જેવું તે સાપનું મરણ થયું કે તરત જ ઘરનું ખારણું ઉઘડી ગયો અને પ્રધાન તથા કાળો કુતરો બંને જણાં તે ઘરની અંદર ગયા અને અંદર જઈને

શું જુવે છે કે, એ ઘર ઘણાજ સુશોભીત તથા સાજુગા
 રેલો છે અને તેની અંદર ચાંદી તથા સોનાની મોટી
 ખુરસીઓ મુકેલી છે. અને એક ખુરસી ઉપર એક પ્રત-
 લો ઘણો સૂશોભીત મુકેલો છે. તે મુકેલા પ્રતળા ઉપર પે-
 લા કુતરાની નજર પડી કે તરત તે પ્રતળા ઉપર કુતરાઓ
 તરાંપ મારી અને જ્યારે કુતરાઓ ખુરસીના પહેલા પગથી
 આ ઉપર જવા પગ મુક્યા તેવોજ પેલા પ્રતળાએ પોતા
 ના હાથમાં બંદુક ઉપાડી લીધી અને જ્યારે તે કુતરાઓ
 ખીજ પગથીઆ ઉપર જવો પગ મુક્યો તેવોજ તે પ્રતળો
 બંદુકની અંદર દારૂગોળી ભરવા લાગ્યો પછી જ્યારે ત્રીજે
 પગથીએ પગ મુક્યો ત્યારે પેલા પ્રતળાએ બંદુક ઉઘી
 ફેંકી પછી જ્યારે કુતરાએ ચોથા પગથીઆ ઉપર પગ
 મુક્યો કે તે પ્રતળાએ પોતાનો હાથ તે બંદુકની ચાંપ ઉ-
 પર મુક્યો ને જે વખતે પાંચમા પગથીઆ ઉપર કુતરો
 ગયો ત્યારે પેલા પ્રતળાએ બંદુકની ચાંપ દાખી દીધી. એ
 ટલે તે બંદુકનો ખાર થયો તે ખાર થવાની સાથેજ તે વ-
 યાએ કુતરો તરતજ મરણ પામ્યો. અને જે વખતે બંદુક
 નો ખાર થયો તે વખતે એક એવો મોઢો બહાકો થયો કે
 આખો દરીયો તથા પેલી જાડુની માંછલી વીગેરે બધા
 ઘર ઘર ધડનવા લાગ્યા અને ચારે તરફથી ખુમાડો થવા

લાગ્યો અને તે કુતરો બચારો જમીન ઉપર પડેલો જોઈ
 ને પ્રધાન ઘણો અફસોસ કરવા લાગ્યો અને પ્રધાન સાહે
 બ મનમાં હીમત રાખી આમ તેમ વીચારમાં ફરવા લા
 ગ્યા. આમ તેમ ફરીને પાછા તેજ પુતળા વાલી જગ્યામાં
 આવ્યા અને તેજ ખુરસી ઉપર હવે પોતે ચઢવા લાગ્યા
 જ્યારે પહેલા પગથીઆ ઉપર પગ મુક્યો કે પેલા પુતળા
 એ બંદુક હાથમાં ઉપાડી લીધી અને બીજા પગથીઆ
 ઉપર પગ મુકવાનો આવ્યો તેજ વખત બીજા પગથીયું
 મુકીને ત્રીજા પગથીઆ ઉપર પગ મુકી દીધું ને જેમ જેમ
 પ્રધાન પગ મુકતા ગયા તેમ તેમ તે પુતળો બંદુકને ઉ
 પાડી ભરી દીધી હવે જ્યારે પાંચમા પગથીઆ ઉપર
 તે પ્રધાન ગયા ત્યારે તે પુતળાએ તેમનાં ઉપર
 ફરકીધું પણ સારા નસીબે એમાં કાંઈ દારૂ ગોળી નહોતી
 તેથી પ્રધાન બચી ગયા જ્યારે એના ફર ખાલી ગયો
 ત્યારે પ્રધાનને વધારે હીમત આવી ને મનમાં વીચાર કી
 ધો કે હવે કાંઈ ફકર નથી એમ વચાર કરી વધારે હીમ
 ત રાખી તે પુતળાની લગભગ પ્રધાન પોંચી ગયો અને તે
 મુકેલા પુતળાને પ્રધાને હાથમાં ઉપાડી લીધા. જોવા તે પુ
 તળાને હાથમાં ઉપાડ્યો કે તમામ જાનુનો ગુંબજ હુટી
 ગયો અને આખા દરીયામાં ધુમાડો અને આગના ભડકા

પ્રધાનને બહુ ગુસ્સો આવ્યો ને તે કુતરાના બંને પગ
 આલીને જમીન ઉપર પટકી નાખ્યા જેવો તે કુતરાને પટ
 ક્યો કે તે માછલીના મોંઢો ઉઘડી ગયો તે જોઈ પ્રધાન
 ઘણો ખુશી થયો અને તે માછલીના મોંઢાની અંદર પોતે
 ચાલ્યો. અને કાગળમાં લખ્યા મુજબ પ્રધાને બધા ખજાનો
 તથા તે માતી તથા જાડુની પુતળી એ બધી ચીજો લઈને
 બહાર આવ્યો. કે પાછો એક એવો મોટો ઘડાકો થયો ને
 આખા ફરીયામાં ધુમાડો તથા આગના ભડકા સીવાય કંઈ
 બીજું નજર પડે નહીં તે એવી રીતે થોડીકવાર રહ્યા
 પછી પાછો ચારે તરફ પાણી વગર કશું નજર પડતું
 નથી અને પોતે એક હોળીની અંદર ખેડેલો છે. અને
 પોતાની પાસે પેલી જાડુની પુતળી તથા કાચબો અને
 ખજાનો તથા માતી એટલી ચીજો પોતાની પાસે પડેલી
 જોઈ પોતે ઘણો ખુશી થયો ત્યાર બાદ પેલા કાચબો બંને
 હાથ જોડી કહેવા લાગ્યો કે પ્રધાન સાહેબ તમે મારા
 ગરીબ ઉપર બહુ મોટી મહેરબાની કરી છે ને આ તમારા
 હેસાન મારાથી ક્યારે પુરો થશે અને મારાથી આપની
 ખાતર કંઈ પણ થઈ શકતું નથી ને ફરી કાચબો કહેવા
 લાગ્યો કે સાહેબ તમે મારા ગરીબ ઉપર મહેરબાની કરી
 ને મારે ઘર પધારો કેમકે આજ બસો વરસ પુરા થઈ

પ્રધાનને બહુ ગુસ્સો આવ્યો ને તે કુતરાના બંને પગ
 આલીને જમીન ઉપર પટકી નાખ્યા જેવો તે કુતરાને પટ
 ક્યો કે તે માછલીના મોંઢો ઉઘડી ગયો તે જોઈ પ્રધાન
 ઘણો ખુશી થયો અને તે માછલીના મોંઢાની અંદર પોતે
 ચાલ્યો. અને કાગળમાં લખ્યા મુજબ પ્રધાને બધા ખંજનો
 તથા તે મોતી તથા જાડુની પુતળી એ બધી ચીજો લઈને
 બહાર આવ્યો. કે પાછો એક એવો મોટો ઘડાડો થયો ન
 આખા ફરીયામાં ધુમાડો તથા આગના ભડકા સીવાય કંઈ
 બીજું નજર પડે નહીં તે એવી રીતે થોડીકવાર રહ્યા
 પછી પાછો ચારે તરફ પાણી વગર કશું નજર પડતું
 નથી અને પોતે એક હોડીની અંદર ખેડેલો છે. અને
 પોતાની પાસે પેલી જાડુની પુતળી તથા કાચબો અને
 ખંજનો તથા મોતી એટલી ચીજો પોતાની પાસે પડેલી
 જોઈ પોતે ઘણો ખુશી થયો ત્યાર બાદ પેલો કાચબો બંને
 હાથ જોડી કહેવા લાગ્યો કે પ્રધાન સાહેબ તમે મારા
 ગરીબ ઉપર બહુ મોટી મહેરબાની કરી છે ને આ તમારા
 હિસાબ મારાથી ક્યારે પુરો થશે અને મારાથી આપની
 ખાતર કંઈ પણ થઈ શકતું નથી ને ફરી કાચબો કહેવા
 લાગ્યો કે સાહેબ તમે મારા ગરીબ ઉપર મહેરબાની કરી
 ને મારે ઘેર પધારો કેમકે આજ બસો વરસ પુરા થઈ

ગયાં છે. ને હું મારા છોકરાં છઠ્ઠયાં તથા માસી બાઈડી
 ના ભેગા થયો નથી પરમેશ્વર બાણે કે તે જીવતા છે કે
 મરી ગયા છે તે કોને ખબર એવી રીતે કાચબાનું બો-
 લવું સાંભળીને પ્રધાને કીધું ઠીક ચાલ્યા પછી તે હોડી
 દરીયાની અંદર ચાલવા લાગી અને થોડીક દુર હોડી
 નહીં પહોંચી હોય કે દરીયાની અંદર પાછો ધુમાડો તથા
 આગના લડકા થવા લાગ્યા તે જોઈને પાછો પ્રધાન વીચાર
 કરવા લાગ્યો કે પાછી કાંઠા બહાર આવેછે તે ધુમાડો
 પ્રધાનની હોડી પાસે આંચો અને પાસે આવી તે
 ધુમાડામાંથી એક હાથ બહાર નીકળ્યો તેના ઉપર કાંઈ
 લખેલું હતું તે પ્રધાને વાંચ્યું તેમાં એમ લખેલું હતું કે
 પ્રધાન ઉત્તર તરફ જજે પરિચય દીસા તરફ જઈશ નહીં
 એવી રીતે લખેલું પ્રધાને વાંચી લીધું પછી તે હાથ પાછો
 ગેબ થઈ ગયો પછી પ્રધાને ઉત્તર દીસા તરફ હોડી ચ-
 લાવીને થોડા દીવસમાં એક કાંઠો નજર પડ્યો તે જોઈ
 પ્રધાન પેલી પુતળીને કહેવા લાગ્યો કે આ કાંઠા ઉપર
 આપણે મુકામ કરીશું કેમકે મુસાફરીથી થાકી ગયા છીએ
 અને પાણીને પાણીમાં ઘણા દીવસ થઈ ગયા છે માટે
 અહીંયાં થોડાક દીવસ રહીને આરામ કરી પાછા મુસાફ-
 રી કરીશું આવી રીતનું પ્રધાન સાહેબનું કહેવું સાંભળીને

પુતળી તથા કાચબા કહેવા લાગ્યાં કે સરકારની જેવી મ-
રણ હશે તેમ હમારી પણ મરણ છે એવી રીતે જ્યારે
બધાએ કીધું ત્યારે પ્રધાને તેજ કાંડા ઉપર થોડા દીવસ
આરામ કરવાનો નીશ્ચય કરી ત્યાં મુકામ કર્યો ત્યાર પછી
તે જાહુની પુતળી પ્રધાનને કહેવા લાગી કે સરકાર હું
આપણે બધાને એક વાત કહું છું તે સાંભળો આપણ બ-
ધાને તે કામ લાગશે આ વાત સાંભળીને પ્રધાને કીધું કે
ત્યારે કહો આ સાંભળીને પુતળી ઉભી થઈ પોતાના બંને
હાથ જોડીને કહેવા લાગી કે એક વખતે કોઈ બાદશા-
હનો વહાણ દરીયાના તોફાનમાં આવી ગયો અને તે મારી
પાસે આવ્યો અને તે વહાણની અંદર એક રાજકુમાર
પણ બેઠો હતો અને તે કુમાર પોતાનો લગન કરવા
સારૂ કોઈ બીજા દરજ્જા પર ખાતે જવા નીકળ્યો હતો.
પોતાની સાથે પોતાનો લાવ લશકર તથા સામાન વીગેરે
હતો. અને રાજકુમારનાં માણસો પોતપોતામાં આમતેમની
વાતો કરતા હતા તેમનામાં એક જમાદાર હતો તે કહેવા
લાગ્યો કે એક દીવસે હું મારા બાદશાહના કુંવર સાથે
શીકાર ખેલવા સાર જંગલમાં ગયો અને ત્યાં હુંમે આખો
દીવસ ભટક્યા પણ હુંમે કાંઈપણ શીકાર મળ્યો નહી
ત્યારે છેવટે થાકીને હુંમે એક મોટા ઝાડની નીચે મુકામ

કરીને એક પક્ષી ત્રણ વાર પક્ષી હોય ને હવે ત્યાં મુઠ
 ગયા તે પક્ષી હમારો આંખ ઉપર ગઈ ત્યાર બાદ હવે
 શું લોઈએ છીએ કે તે બાદ ઉપર કંઈ પક્ષી પેલા છે.
 એવું જાણવામાં આવ્યું થોડીકવાર પક્ષી તે પક્ષીમાંથી
 એક પક્ષી બોલ્યો કે આ બાંડની નીચે જે આણસ સુતા
 છે તેમને આળખાણે તેમાંથી બીજો પક્ષી બોલ્યો કે હા
 એતો મારા કુંવર છે ન તે શિકાર ખેલવા સારૂ આ
 જંગલમાં આવ્યા છે ન તેમને રાત પડી જવાથી આ
 બાંડ નીચે આરામ કર્યો છે ત્યારે ત્રીજો પક્ષી કહેવા
 લાગ્યો કે ભાઈ એતો એમજ થાય છે. ત્યારે ચોથો પક્ષી
 બોલ્યો કે આપણે શું ભાઈ આપણે આપણી વાત કરોને
 પક્ષી પાંચમો પક્ષી બોલ્યો કે ભાઈ હું એક વાત કહું-
 છું તે ધ્યાન દઈને સાંભળો એક દીવસે હું ઉડતો ઉડતો
 ઘણો દુર નીકળી ગયો પક્ષી એક મોટા શહેરમાં ગયો અને
 તે શહેર એવું તો રણીઆમણું તથા સોલીતું હતું અને
 ત્યાંની પવન અને હવા તથા પાણી એવો સારો છે કે
 ગમે તેવો રોગી ત્યાં જાય તે પણ સારો થઈ જાય ન
 તેનાં શરીરમાં કાંઈપણ રોગનું નામ રહે નહીં. અને તે
 નવા શહેરમાં ત્યાંની બાહરાજાદીઓ ત્યાં આગળ એક
 બગીચો એવો સુંદર તથા રણીઆમણું બનાવેલો હતો કે

તેનું જોડો આખા પૃથ્વી ઉપર થવો મુશ્કેલ છે અને ત્યાં
આગળ એક માલણ એવી ખુબ સુરત તથા રળીઆમણી
છે કે તેના જોડો આખા સંસારમાં પણ થવો મુશ્કેલ છે
અને તેની ખુબી એ છે કે જ્યારે તે જોલે છે. ત્યારે
તેના મુખમાંથી કુલ પડે છે ન જ્યારે તે ચાલે છે ત્યારે
ચંદ્રમાં જેવો અજવાળો પડે છે. અને જ્યારે તે હસે છે ત્યારે
તેનાં મોંઢામાંથી સાચા મોતી પડે છે. તેજ બાગની અંદર પણ
જઈ ચડ્યો ને મારો મન પણ ત્યાંની રચનાં જોઈને ત્યાંજ
થોડા દીવસ રહેવાનો વીચાર થયો અને હું પણ ત્યાંજ રહવા
લાગ્યો અને હવે તે બગીચાની માલીક સાહજદી ત્યાં પેલી
માલણ એ બને જણાની જોવાની મારી મરજી થઈ કે એમને
જોઈનેજ જવું એવું નીશ્ચયે કરીને ત્યાં હું રહેવા લાગ્યો થોડા
દીવસ ગયા બાદ હું એક દીવસે તે બગીચામાં બેઠો હતો. અને
જાત જાતના ફુલો ત્યાં ફૂલો જોઈને ખુસી થતો હતો. એટ-
લાં એક નાઝનીન પરી જેવી. એરત મારા સામેજ. આવી
ઉભી થઈ અને. મને કહેવા લાગી. કે તું આણુજણો. પ-
ક્ષી છે, અને તું મારા બગીચાની અંદર કેમ આવ્યો છે. તું
અહીં આંથી. જતો રહે નહી તો હું તને બાળીને ભસ્મ કરી
નાંખીશ આ વાત સાંભળીને હું ઘણો ગભારાઈ ગયો. ને મ-
નમાં વીચાર કરવા લાગ્યો. કે આવી ઈશ્તીઓથી ડરીને જ-

તો રહીસ તે ઠીક નહી. આવો વિચાર કરીને તે પક્ષી પોતાના મનમાંથી એક નવો કઠિતક કાઢી તે પરીને કહેવા લાગ્યો કે હું. અહીઆંથી જતો રહું છું. પણ એક વાત કહું તે ધ્યાન દઇ સાંભળી લો પછી. હું અહીયાંથી ઉડી જઈશ આ મારા સુખનો સાંભળી ને તે પરી મને કહેવા લાગી. કે તું સું કહે છે, બોલ ત્યારે હું એને કહેવા લાગ્યો. કે આ સહેરનું નામ સું છે. અને અહીના બાદસા કોણ છે.

માલણ-અરેરે તું પંખર થઈને મને આ સવાલ પછે છે તે તને પુછવાની કાંઈ પણ સતા નથી.

પક્ષી-બાઈસાહેબ તમે મારા ઉપર આટલા તપી કેમ આવછો માલણ-બસ તને સું અધીકાર છે.

પક્ષી-નાના સાહેબ હુંતો તમને અમસથો પુછું છું કાંઈ ગભરાસો નહિ.

માલણ-ત્યારે તું મને કોણ પુછનારો.

પક્ષી-નાના સાહેબ હુંતો ફક્ત એક મુસાફર છું. હમણાં અહીયાંથી જતો રહોસ.

માલણ-ત્યારે હું પણ મુસાફરની સાથે કાંઈ પણ વાત કરતી નથી

પક્ષી-હાય અફસોસ. હાય અફસોસ.

માલણ-શું અફસોસ. કેમ કહે છે.

પક્ષી-હા. અફસોસ તો ખરું જ લો

માલણ-મારા બગીચામાં અફસોસ કરવાનું મું કાશ્ય છે,

પક્ષી-તમારા જેવા સારા માણસ થઈ જુકું બોલે તે અફસોસ

માલણ-હું મું જુકું બોલી તે કહે.

પક્ષી-ત્યારે જુકું નહીતો મું સાચુ બોલો છો.

માલણ-પક્ષી તારી મોંત આવી છે કે મું.

પક્ષી--ખરી વાત છે કે સાચાનો વખત નથી

મ ન જુ-મુવા ચંડાળ તું અહીંયાં કાયાથી આવ્યો છે

પક્ષી-ખરું કહે તે ચંડાળ કહેવાય

માલણ-કહેવા લાગી કે આજ દીવસ સુધી મારા બગીચા

માં કોઈ દીવસ મારા જેવામાં આવ્યો નથી. ને આપખી. તો

ધણે ચાલાક ત્યા અનુભવી માલમ પડે છે. માટે આ પક્ષી ને

તો અહીંયાંજ રાખવું ઠીક છે. આ વાત થઈ રહ્યા બાદ મા-

માલણ ત્યાંથી ચાલતી થઈ જતાં જતાં તે પડછાયો ચંદ્ર

ના તેજ જેવો પડવા લાગ્યો અને તે પોતાની સાહા જાદીને તેડી

ને પાછી ત્યાંજ આંવી ને કહેવા લાગી. કે આપના બગીચાની

અંદર એક પક્ષી એવો સારો આવ્યો છે. કે કંઈ કહેવાની વાત

નથી તે પક્ષી કોણ જાણે ક્રિયા દેસાવરથી આવ્યો છે. કે આ

વાત સાંભળીને સાહા જાદી મારી પાસે આવી અને મને પુ-

છવા લાગી કે તમે ક્રિયા દેસના છો. અને અહીંયાં કેમ આ-

બાંધો, પછી મને જવાબ આપવો પડ્યો. પછી તે પક્ષી.
 બોલવા લાગ્યો કે હું હિન્દુસ્તાન તરફના એક મુસાફર છું અને
 ભટકતો ભટકતો અહીંયાં આવી ચડ્યો છું અને આ બગીચો
 જોઈને મને મારે! હિન્દુસ્તાન યાદ આવ્યો અને મારી બુની બુ-
 ની વાતો યાદ કરીને મારું મન સાંતન કરતો હતો. એટલામાં
 આ તમારી માલજી આવીને મને કહેવા લાગી કે જા. જા. ઉ-
 ડીજી નહીં તો તને બાળીને લસમ કરી દઈશ આવા સખ્દો
 સાંભળીને હું ઘણું દીલગીર થયો, અને મુસાફરનો કોઈ પણ
 મદત આર થતો નથી. આ મારી વાતો સાંભળીને સાહુ જાદી
 મને કહેવા લાગી. કે તમે તમારા હિન્દુસ્તાનની કંઈ અજાયબ
 વાત બતાવ કરો પછી હું. કહેવા લાગ્યો. કે સાંભળો હમારા
 હિન્દુસ્તાનમાં એક, એક, સહેર ગુલસન આ બાદ કરીને છે
 તે સહેરમાં એક બાદસાહે એવી કારીગીરીથી મહેલ બના-
 વ્યો છે કે તેના અંદર એક ગુપ્ત બગીચો છે અને તે મકાન
 ફક્ત બાદસાહ સાફ જ છે અને તે મકાનમાં બીજા લોકોને
 જવાની મનાઈ છે. ને તે ફક્ત આઠ દીવસમાં ગુરૂ વારે બાદસાહ
 સહેલ તરીકે ત્યાં જાય છે ત્યાં આગળ એક એવો અચાંખો મુકે-
 લો છે કે તેવો અચાંખો તમારા બગીચામાં નથી. અને તે મ-
 હેલના અંદર એક ભોંયરો છે ને તેના અંદર ઉતરવા સાફ.
 ફરતી ગામ ફતરનાં પગથીયાં પુરા થવાથી પછી. તેની અંદર

એક મોટો ચોરસ મેદાન છે તેના અંદર આસ પાસ પાકી પ-
થરની ફનસી બેઠકો બનેલી છે અને તે બેઠકોના વચમાં
એક ચોરસ પાણીનો હોજ છે. તેના અંદર પણ ઉતરવાની
પથરનાં પગથીયાં છે અને તેના અંદર એક પથરનો ફુવારો
ધણે જ સોલીતો મુકેલો અને તે ફુવારાના ઉપર એક અ-
ડધા ચાંદ. બેસારેલો છે જે વખતે બાદસાહ ત્યાં આવી ને
બેસે તેજ વખતે એજ ફુવારો છુટે છે. ને એના અંદર
થી દુધના સેરો ઉડે છે અને તે દુધ હોજમાં થઇને પછી.
બગીચાનાં ઝડનો પાણીના વતિ તે દુધ મલે છે અને તે બ-
ગીચાન અંદર એક મોટી નદી છે, અને તે નદીની અંદર
સોના તથા ચાંદીના માછલા આ ફરતાં ફરે છે તે માણસને
વાથી ઘણી ગમત પડે છે અને તેજ બગીચામાં એક ઝાડ.
એવો છે, કે જેની બેડ આખા સંસારમાં નીકળવી મુસકેલ

અને એ ઝાડ ખાસ સેનાનોજ બનાવેલો છે અને તેના
પાંદડ લમનાં છે. અને તેના ઉપર ફૂલ તદ્દન સાચા મોતી
ના છે. ને તેની આજુ બાજુ એક. પુખ્તરજનીકીનારી ખાંધ
લી છે. તે જોવાથી માણસના મનને ઘણોજ. આનંદ આપે

અને કદાપી હું પુરે પુરી હકીગત કહેવા માંડુતો કેટલાક
દીવસ લગણુ પુરે થાય નહીં અને તે પણ તમને કહેવા સા-
રું બધા હેવાલ દુકાણમાં તમને સંલગાવ્યું છે. પછી. આ વાત

સાંભળીને સહજનદી ઘણી ખુશી થઈ. અને મને કહેવા લાગી કે તમે ત્યાંના કોઈ કારીગર મને મંગાવી આપો. તો હમે પણ આ હમારા બગીચામાં કોઈ નવી જાતના ફુવારો બનાવોએ અને આપને આ મહેનતના બદલો આપીએ આ વાત પેલી જાહુની પુતળીની પુરી થઈ ત્યારે કાચબો બોલવા લાગ્યો કે સરકાર હું પણ એક વાત તમોને કહું છું તે સાંભળો એક દીવસે હું ફરીયાના કાંઠે બેઠો હતો અને એટલામાં બે માણસ આવ્યા ન તેમાંથી એક બોલવા લાગ્યો કે મારા દેશમાં એક રાજાની દીકરી હતી અને તે મોટી ઉંમર લાયક થવા આવી ન એક દીવસે આવો સંભવ બન્યો કે રાજાની દીકરી માંદી થઈ ગઈ ને ઘણી જાતનાં ઔસડો કીધાં અને મોટા મોટા વૈદ્ય તથા હકીમો આવ્યા પણ કોઈથી તેને કાયદો થયો નહીં. એક દીવસે રાણીએ બધા વૈદ્ય અને હકીમોને બોલાવી એક સભા ભેગી કીધી ને કહેવા લાગી કે આ મારી દીકરીના લોથે હવે તમારા પાસે કાંઈ ઔસડ છે કે નહીં આ વાત સાંભળીને તેમાંથી એક મોટો હકીમ બોલી ઉઠ્યો કે આ અમારી રાણી સાહેબ સારાં તો થઈ જશે પણ આ એક છેલ્લો ઈલાજ છે આ વાત સાંભળીને રાણી બોલવા લાગી કે તે શું ઈલાજ છે તે

તાકીદથી કહે તે હુકમ કહેના લાગ્યો કે જીમના સાર
એક નવો મકાન બંધાવાની ખાસ જરૂર છે. અને તે
એક એકાંત જગ્યામાં હોવો જોઈએ અને તે મકાનનો
આબુખાબુમાં એક ખગીચો જોઈએ અને તેની પાસે એક
નદી જોઈએ અને તે મકાન ઘણું ઉંચું હોવું જોઈએ
અને તે મકાન ઉપરથી ખાર ખાર ગાંધી ફરતી ચીજો
નજરમાં આવે એટલું ઉંચું મકાન થવાની જરૂર છે. અને
તે મકાનમાં આ રાણી સાહેબને શખવામાં આવે તો
કેટલાક દીવસમાં જીમને આરામ થઈ જશે. આ સરવે
વાતે સાંભળીને તેજ વખતે એક મોટા જંગલમાં ઘણાજ
અલબેલા ખગીચો અને મહેલ તૈયાર કર્યો અને તેના
અંદર માંદી રાણીને મુકી અને થોડા દીવસમાં પેલી માંદી
રાણીને આરામ થવા લાગ્યો અને કેટલાક દીવસની અંદર
રાણી સારી થઈ ગઈ એક દીવસ રાણી તેજ મહેલમાં
બેઠી હતી. અને આબુખાબુની સહેલ કરતી હતી. એ-
ટલામાં તે રાણીની નજર ઘણી દુર સુધીની પહોચી
તે શું જોય છે કે એક શીકારી જંગલમાં શીકાર કરવા
સાર આવેલો છે જે વખતે એ શીકારીએ ખંડુકનો ફર
કીધો તે ફેરમાંથી તે ફરનો અવાજ સાંભળીને એક ગુ-
ફામાંથી એક હરણ નીકળી પડ્યો ને શીકારીના સામેથી

નવા લાગ્યા એટલામાં તે શીકારીની નજર તે હરણ ઉપર
 પડી ન તેના ઉપર હુમલો કરી શીકારીની
 ગફલતથી શીકારીના હાથમાંની બંદુક નીચે પડી ગઈ ન
 એકદમ પડવાની સાથેજ બંદુક ફાટી ગઈ અને સારા
 નશાળી શીકારી બચી ગયા પણ દારૂના ઉડવાથી જંગલમાં
 એકદમ લાય થઈ ગઈ ન પવનના નેરથી કેટલાક ઘુસ
 અને લીલા ઝાડો બળવા લાગ્યા તેના અંદર એક ગફા
 હસી તે લાયની ગરમીથી તપી ગયો ન તેના અંદર એક
 વાઘ અને વાઘણીને તેનાં બચ્ચાં હતાં તે ગભરાવીને એક
 દમ નાસવા લાગ્યાં ને નાસતાં નાસતાં થોડીક દુર બહાર
 નીકળી ગયાં તે વખતે વાઘણીને થાદ આવ્યું કે મારાં નાનાં
 નાનાં બચ્ચાં ગફાના અંદર છે તે બળી જશે આવી
 વીચાર કરીને વાઘણી ત્યાંથી પાછી ફરીને વાઘને કહેવા
 લાગી કે તમે અહીંઆ ઉભા રહો હું મારા બચ્ચાં
 જોને લઈને હું આવું છું એટલું કહીને વાઘણી પોતાનાં
 ચખાઓની તરફ ચાલી એટલામાં તો લાહુય ઘણી આગળ
 વધી ગઈ. પણ વાઘણીએ પોતાનાં બચ્ચાંની લાહુયમાં આ
 બળતી લાહુયાએને કાઢીપણ માલમ પડી નહી અને એક
 દમ હુમલો કરીને પોતાનાં બચ્ચાંની મહોબતની અંદર બ-
 ચાઓને લેવા સાફ બળતી લાહુયમાં આવી પડી. હવે લા-

હયનું મું પુછવું વાઘણી અને તેનાં બચાં પેલી. બળતી લાહ્યમાં બળી ગયા ને વાઘણીએ પોતાનાં બચાં ખાતર પોતાનાં જનની પણ દરકાર કરી નહીં ને બચા ખાતર પોતે જન ગુમાયો આ બધું વાઘ જોઈને પોતાનાં મનમાં ઘણાજ પસંતાવો કરવા લાગ્યો. ને વાઘ પોતાના મનમાં કહેવા લાગ્યો કે હવે હું શું કરું કેમકે મારી વાઘણી તથા બચાં જે કાંઈ હતા. તે બધા તો મરી ગયાં ને હું એકલો રહ્યો એવું વીચારી પોતે આગળ ચાલવાની તૈયારી કરી ને વાઘ આગળ ચાલતો થયો આ બધું કા રસ્તાન પેલી સાજી થયેલી રાણીએ પોતાનાં નવા મેહેલ માંથી જોતી હતી આ સરવે સંજોગ રાણીએ જોઈને મનમાં વીચાર કીધો કે મરનાર વાઘણીને પોતાનાં બચાંઓની કેટલી બધી માયા હતી કે પોતાનાં બચાં ખાતર પોતાનાં જનની પણ દરકાર કરી નહીં અને વાઘ પોતાના જીવ બચાવવા સારું કોઈ પણ બચાની તરફ જોયું પણ નહીં તેથી માલમ પડે છે કે આ સંસારની અંદર ભાયડા ને બાઈડીઓ બચાઓની માયા નથી તેથી આ સંસારમાં જુઠી માયાવાલા ભાયડાનો કાંઈ ભરોસો નથી તેથી મારે તો સંસાર ભોગવી નથી. ને હવે હું જીવીશ ત્યાં સુધી કોઈ પણ રીતે ભાયડાનો મોંઢો જોવું નહીં અને મારી

પચારી ઉંમર જ્યાં સુધી છે ત્યાં સુધી પરણવું પણ નહીં.
 કેમકે આ યેવજા લાયકાની જાતથી કાંઈ પણ લાભ મ-
 જે એવું નથી. ત્યારે આપણી આ જાળ ઉંમરને કેમ ખ-
 રાખ કરવી આવું વીચારી પોતાનાં મનમાં ગોઠવેલા વીચાર
 ના કાઢો ઉતરાવી પોતાનાં મહેલમાં રાખી મુક્યો ને સાંજ
 સવારે જોઈને પોતાના મન ખુશી કરતી હતી ને પોતા
 નાં મહેલનાં ઉપર સોનેરી અક્ષરોથી લખાવી મુક્યું કે હું
 આજથી સત ઉપર આવી છું. ને મારે આજથી કાંઈપણ
 અસત કામ કરવું નહીં આવું મનમાં વીચાર કરી ત્યાં
 આગળ રાજ ખુશોથી રહેવા લાગી ને તે પછી બધા ઠેકા
 જોખમર પડી ગઈ કે જે રાણી ઘણાં દીવસ થયાં માંદી
 હતી. તે હવે ઘણી સારી રીતે તાંદુરસ્ત અને સાજી થઈ
 ગઈ છે. અને સાજી થયાની વાત ઘણાં દેશોમાં પસરી
 ગઈ ને હવે ઘણાં રાજ તથા રજવાડામાંથી પોતાનાં લગનની
 વાતો મોકલવા લાગ્યા હવે અહીંઆંતો આ રાણીએ પો-
 તાના મનમાં નીચે કરેલાં કે કોઈની પણ સાથે પરણવું
 નહીં અને જે કોઈ રાજની પણવાની વાત આવતી તેને કાં-
 ધપણ ખુલાસાગર જવાબ મળતો નહીં ને જે કોઈ ત્યાં
 લગન માટે જતો હતો તે બધાં નીરાસ થઈને પાછા
 પોતાને ઘર જતાં હતાં. તે વાત ઘણાં દેશોમાં જાહેર થ-

ઇ ગઈ કે આ રાણી કોઈની પણ સાથે પોતાના લગ્ન કર
 વા ખુશી નથી માટે હવે બધા લાચાર થયાં કે આવું શું
 કરવું. અને આ પરણવાનું નાકે છે તેના શું કારણ છે.
 તે કોઈનાં પણ સમજવામાં આવી નહીં ને આ વાત ચા
 રે દીશાએ જાહેર થઈ ગઈ ત્યારે કંઈક સજ્જનાં કુંવરો
 એને માટે વીચાર કરવા લાગ્યો કે હુંજ એને પરણું ને
 એનો કારણ શું છે કે જે પરણવા સાર ના કહે છે એવું
 નીસે કરીને એક કુંવર પોતાનાં મનમાં વીચાર કરીને ગોઠ
 વણી કીધો કે આ સાંનાંની ચકલી હાથમાં આવે તો સાક્ષ
 એવું નીસે કરી પોતાનાં મન સાથે વીચાર કર્યું કે આ
 વાત કોઈ પણ ઇસ્ત્રી સીવાય બને તેમ નથી એવું તેના
 મનમાં આવ્યું ને પોતે વીચાર કરીને નીસે કીધું કે હવે
 ફકીરી લીખાસ પહેરીને દેસો દેસ ફરતાં ફરતાં તે અબ્બ
 થળ નગરમાં જઈયું ને તે સોનાંની ચકલીની ખબર કાઢીયું
 આટલું કહી તે સહજાદા પોતાનાં દેસમાંથી નીકળી આગ
 ળ ચાલ્યો તે આગળ ચાલતાં ચાલતાં ઘણાં દુર એક મો
 ઠા જંગલમાં આવી પડ્યો અને હવે રાતનો વખત અને અં
 ધારાની ગમરાટનાં લીધે સાહજાદા એક વાવની ઉપર જઈને
 સુકામ કીધો અને કોઈ દીવસે તે સાહજાદા મુસાફરી કરી
 નોતી ને આ પહેલવહેલીજ મુસાફરી હતી હવે આ બીચા

તે સહજાદા કાઠપણુ દીવસે બહાર નીકળેલા નહી રાત
 દીવસ પોતે સેજ ઉસ સોનાંસે રહેને તે કેટલા બધા મહ
 હુસા ઉપર હુકમ બબવનારો તે માણસને જે વખતે ચાલ
 વુ પડે છે. તે વખતે પોતાનાં મનનોજ પુછવું જોઈએ કે
 આ બચારા રાજકુંવરને કેટલી બધી મુસીબતો ઉઠાવવી પડી
 હશે. ને હવે રાતનો વખત થઈ ગયો ને ત્યાં વાવનો ઉપર
 સહજાદા એકલો પણ પરમેશ્વર કાઠનેપણુ એકલો રા
 ખતો નથી. અને થેહીક રાત ગઈ હશે ને તે શાહજાદાની
 આંખોમાં ઉંઘ આવવાનો વખત થયો પણ તે સહજાદા
 ને ઉંઘ ક્યાંથી આવે તે બચારો મનમાં ને મનમાં ગોઠ
 વણી કરતો હતો અને પોતાની એ સોનાંની ચકલી ઉપર
 ધ્યાન ધરતો હતો એટલામાં તે વાવમાંથી એક હંસનો
 જોડો નીકળ્યો ને બંને નર માંદા મળીને પોત પોતામાં વાતો
 કરવા લાગ્યા કે આજ અમારે ત્યાં એક સહજાદા આવી
 વીસરામ કીધો છે ને તે પોતાનો અસલી હાલ મુકીને ફકી
 ર થઈ ગયો છે. આ વાત સાંભળીને તે હંસની માદા ક
 હેવા લાગી કે આ સહજાદાનો કયાં જવાનો વીચાર છે.
 ત્યારે હંસ પોતાની માદાને કહેવા લાગ્યો કે આ સહજા
 દા અબયબ નગરની કુંવરી ઉપર આસક થયો છે ને તે
 ત્યાં જવા સાફ નીકળેલો છે પણ તે રાણીએ પોતાના મન

માં ઠરાવ કીધેલો છે કે મારી ઉમરમાં કોઈની સાથે પણ લગ્ન કરવું નહીં તે સરવે હકીગત વાઘ અને વાઘણીની સરખાતથી તે આખર સુધીની કહી સાંભળાવી તે આ સરવે વાતો સાંભળીને તે હંસની માદા કહેવા લાગી કે આ શું મોટી વાત છે આતો એક સહેજ જેવું કામ છે કાંઈપણ મુસકેલ નથી ત્યારે હંસ કહેવા લાગ્યા કે સારી તે મુસકેલ નથી ત્યારે માદા કહેવા લાગી કે સાંભળો આ સહાજ દા એક કામ કરે તો તેના મનમાં ધારેલી આસા પાર પડે એક હુ તેની તળવીજ ખતાઉછું સાંભળો આપણી સરહદમાં એક મોટો સેહર જેનું નામ આશંગાખાદ છે. તે સેહરનો અંદર એક ડોસી આસરે વરસ ૧૦૦ ઉપરની રહે છે તે ડોસી આ ફંનનો અંદર ઘણી ચાલાક તથા બહોલ સ છે કદાપી આ સહાજદા તે ડોસી સાથે મળે ને પોતાના મનની બધી હકીગત તેને કહેવી તરત આનું કામ પાર પાડી દેશે ને આ સહાજદા જરૂર જરૂર કરીને તે રાણીની સાથે લગ્ન કરવા પામશે.

આ વાતો સાંભળી ને તે સહાજદોના મનની કુમળા એલી કળી. ખીલી ગઈ ને તેજ તે ઉંઘ આવતી હતી. તે તો જતીજ રહી ને હવે તે સહાજદાને આ વાતથી. મનમાં ચીન્ટા વધારે થઈ કે હવે સવાર ક્યારે પડશે અને હુ તે

સહેર તરફ પોંચીસ અને તે ડોસીને સોધી કાઢીસ ન મારા
 માટે મુ તદખીર છે. તે પુછીને મારી સોનાની ચકલીથી
 ભેગો થાઉં પોતાના મનમાં ને મનમાં આવી ગોઠવણી
 કરતો હતો. ને પોતાના મનને સમજીતી આપતો હતો કે
 હવે દહાડો ઉગે છે ને હું સહેરમાં જાઉં છું ને તે ડોસીથી.
 મારું બધું કામ પાર પડી જશે. એવો એવો વીચારમાં લીન
 થયેલો. રાજા બેઠો છે એટલામાં મરગડાં બોલવાનો અવાજ
 એના કાનમાં આવ્યો ને બધા પંખીડા પોત પોતાના માલા-
 માંથી નીકળીને ખાવા પીવાની ચીન્ટા કરવા લાગ્યા. ને તે
 હંસનો બેડો પોતાના ઘરની અંદર ચાલ્યો ગયો ને પછી.
 અજવાળુ થયું. ને સવારના પહેરની ટાઢી ટાઢી પવન થવા
 લાગી. ને થોડીક વારમાં ઘણી સારી રીતે અજવાળુ થઈ ગ-
 યું ને સુરજનાં કીરણો દુનીયાં ઉપર પ્રકાસવા લાગ્યા. પછી
 તે સહાનંદ નો છવ તેજ ડોસીમાં હતો પછી. તે સહેજ-
 દા ત્યાંથી ઉઠી અને સહેરની તરફ ચાલવા લાગ્યો. અને
 ચાલતાં ચાલતાં તે સહાનંદના પગ થાકી ગયા ને રસ્તામાં
 મુસ્ત થઈ ગયો ને સુરજનો તડકો અને આક્રતનો ભડકો
 સહેજદાની તેલ તેલ કાઢી નાંખ્યો એટલામાં તે બીચારો સ-
 હેજદા રડતો પડતો મરતો તેજ સહેરની નજીક પહોંચ્યો
 દુરથી એમ નજરમાં આવતું હતું કે સહેરના લગભગ

આવી પહોચ્યાહું આ ઉમેદમાં ન ઉમેદમાં પાછી ચત પડી
 ગઈ પણ તે સહેરના અંપા સુધી પહોચ્યાહું નહી. હવે
 તે સહેજાદા પાછો નીરાસ થઈ જવને નાંખી દીધા ને
 કહેવા લાગ્યો કે મારા મનની ધારેલી વસ્તુ મને ક્યારે મ
 ળશે ને હું મારી ઈછાને ક્યારે પોચીસ ચાલે હવેતો આ
 હીઆંજ મુકામ કરીએ ને આખી રાત અહીઆંજ પડી રહીએ
 જીએ હવે પાછો સવાર ક્યારે પડે છે. ને નસીબ ક્યારે
 લડે છે આવો વીચર કરીને ત્યાંજ મુકામ કીધુ પાછી પો-
 તાના મનમાં ગોઠવણી કરવા લાગ્યો. આવો ભયંકર સંભવ
 ને કાલી કાળી રાતો અને ત્યા સહાનદાનો એકલો પડી ર-
 હેવું ને નીરાસ થઈ જવું આ વાત કાંઈજેવી તેવી નથી
 પણ આ એક લખેલો લેખ છે હવે તે સહાનદાએ વીચાર-
 માં ને વીચારમાં આખી રાત પુરી કીધી ને અજવાળુ થવા
 લાગ્યો તે વખતે સહાનદાએ સનત કરી મોં હાથ ઘોઈ
 નીરાંત થઈને પાછો સહેરની તરફ જવાનો રસ્તો લીધો અને
 ચાલતાં ચાલતાં આસરે બપોરનો વખત થવા આવ્યો ત્યારે
 સહેજાદા તે સહેરની અંદર પોહોચ્યો

સહેરમાં જઈને પુછવા લાગ્યો કે અહીઆં આ સહેરમાં
 કોઈ ડાસી એવી છે કે જેનો ઉમર આસરે સો વરસની
 છે ન તે એકલીજ છે અને મોટા ખાનદાની માણસમાંથી

છે હું એના નામ પણ ભૂલી ગયા છું સાહજનદા આવી રીતે
 પુછતો સહેરમાં ચાલ્યો જતો હતો અને ત્યાંના લોકોએ
 સાહજનદાને પુરો પુરો જવાબ આપતા નોતા હવે સાહજનદા
 એ મનમાં વીચાર કીધો કે આ ડોસીનું એમતો કાંઈ પ-
 તો લાગશે નહીં ત્યારે લાચાર થઈ સાહજનદા થાકી પોતે
 મનમાં વીચાર કીધો કે આ ડોસી નો પતો હવે ગમે તેમ
 કરીને પણ લગાડવો જોઈએ ન વીચારમાં ન વીચારમાં
 આમ તેમ કરવા લાગ્યો એટલામાં સામેથી, એક છોકરો,
 આવતો હતો, તેના ઉપર સાહજનદાની નજર પડી એટલે
 તે છોકરાને પોતાની પાસે બોલાવ્યો ન તેને પુછ્યું કે અ-
 હીઆં આ સહેરમાં કોઈ ફકીરનો તકીયો અથવા ફકી-
 રની જગ્યા છે. ત્યારે તે છોકરો કહેવા લાગ્યો કે ત્યાં આગળ
 તો બધા ફકીરો ગંજરી, લંગેડી એવા લોકો ત્યાં ઘણા ભેગા
 થાય છે ત્યારે તે સાહજનદા કહેવા લાગ્યો કે હાં હાં ત્યાંજ મારે
 જવું છે. પછી સાહજનદા તે છોકરાની સાથે સાથે ગયો ને સામેથી
 ફકીરનો તકીયો નજરે પડ્યો ત્યારે સાહજનદા તે છોકરાને કહેવા લા-
 ગ્યો કે તમારે જવું હોય તો જાવ હું હવે ત્યાં જઈશ એવું સાં-
 લળી તે છોકરો પોતાને કામે ચાલ્યો ગયો ને પછી સાહજનદા
 તે તકીયામાં પહોંચ્યો ત્યાં આગળ જઈ સાહજનદાએ થોડીક જગ્યા
 સાફ કરીને પોતે ત્યાં સુકામ કર્યો અને પોતાના ખાવા પી-
 વાની તજવીજ કરી. પોતે આંધ પીને નીરાંત થઈ બેઠો બેઠો વી

ચાર કર્યો કે હવે કેમ કરવું. એમનેએમ એસી રહેવાથી કાંઈ બેડાસીનો પતો લાગવાનો નથી, પછી પોતે પોતાના મનમાં વી ચાર્યું કે આ ફકીરોને ગાંને લાંગ પાઈયું તો કાંઈ પતો લાગે એવું પોતાના મનમાં ધાર્યું પછી પોતે એક રૂપીયો પોતાના ખીસામાંથી કાઢ્યો ને તે રૂપીયાનો ગાંને લાંગ વીગેરે બેઠતી વસ્તુઓ મંગાવીને ત્યાં આગળ ને ફકીરો રહેતા હતા તેમને આ પી દીધું.

અને પછી તે ફકીરોને કહેવા લાગ્યો કે આવો સાંઈ આપણે મોજ મારીએ, અને આ ગાંને તથા લાંગ ઉડાડીએ કેમકે હમો ઘણા દીવસથી બટકેલા આજ દીને આ શહેરમાં આવી પડ્યા છીએ, એ સાંભળીને કેટલાક ફકીરો તથા સાધુઓ ભેગા થઈ ગયા અને પછી ચલમોની ધમાધમી ચાલવા લાગી, પછી ત્યાં આગળ એ લોકોનું શું પુછવું છે કોઈ ગાંને ધુવેછે ને કોઈ લાંગ ધુવેછે રગડે છે ને કોઈ દેવતા પાડેછે ને કોઈ કહે છે કે લાવો લાવો હું સાક્ષી પલાડી લાવું, કોઈ કહેવા લાગ્યો કે ચાલો આવો ચલમ તઈયાર થઈ લો દમ લગાવો, એટલામાં એક સાધુ બોલ્યો કે લાવો બચા, એમ કહીને પોતે ચલમ હાથમાં લીધી અને કહેવા લાગ્યો કે આવતો ચીલમ સચા ને કદી ના ભુલના બચા, એમ કરીને ચલમ સર કીધા પછી પોતે ખુબ જોરથી દમ મારીને ચલમ બીજા સાધુને આપી ને તે પણ કહેવા લાગ્યો કે આવો સાધુ તે અને ભેજ ગાંને કે પુલે કે પુલે, એમ કહીને બધામાં તે ચલ

મ ફરવાં લાગી, અને એક પછી એક એમ બધા જણા તે ચ
લમનો હમ લગાવા લાગ્યા, એટલામાં તો તે તકીયામાં ચલમ
ના ગોઠેગોઠ ઉડવા લાગ્યા. પછી પોત પોતાના મોજમાં આવી
ગપાટા ઠોકવા લાગ્યા, પછી તેમાંથી એક ફકીર બોલવા લાગ્યો
કે મને કોઈ શહેરમાં જવાનો સખખ થયો ને હું તે શહેર
માં ગયો, ત્યાં મને એક કાળા રંગનો બકરો જોવામાં આવ્યો
ને તેનો કદ તથા તેની ઉંચાઈ એક ગાયના જેવડો હતો તે
બકરો દરરોજ પાંચ શેર દુધ એક ટંકે આપતો હતો, અને
સાંજ તથા સવાર મળીને દશ શેર દુધ આપતો, ને એની
ઉંમર ત્રણ વરસની હતી ને તેને પેટે એક નાનો બચો પણ
હતો ને તે પણ દુધાળજ હતો ને તે બકરાની ટેવ એવી
હતી કે છો મહીના સુધી તે બકરીનું કામ આપતો હતો ને
પછી છો માસ તે બકરાનું કામ આપતો હતો, આ વાત સાં
ભળીને તેમાંથી એક બીજો બોલવા લાગ્યો કે આતો અમ
બાની વાતછે પણ ત્રીજો કહેવા લાગ્યો કે નાના એતો અ
ચંબાની વાત નથી, તે કહેવા લાગ્યો કે એક દીવસે હું સ
હેલ તરીકે નીકળેલો તે સોરઠ જીલ્લામાં પહોંચ્યો, અને ચા
લતાં ચાલતાં રાત પડી ગઈ ને હું થાકી જવાથી એક ઝાડ
ની નીચે બેઠો ને ત્યાં આગળ વીસરામ કીધું ને થોડીક રાત
ગયા પછી મને એમ જણાયું કે કોઈ માણસ મારા સામે
આવ્યો આવેછે અને તે ચાલતો ચાલતો ઠંઠ મારી પાસે આ

બીને બેસી ગયો ને હું તે આવેલા માણસને પુછવા લાગ્યો
 કે તમે આટલી મોડી રાતે ક્યાંથી આવો છો ને તમે કોણ છો,
 પછી આ વાત સાંભળીને તે આવેલો માણસ મને કહેવા લા
 ગ્યો કે હું જાતે ભાયડો છું પણ એક દીવસે હું આજ ઝાડ
 ની નીચે આવીને બેઠેલો હતો એટલામાં એક સાધુ આ જ
 ગયાએ આવી ચડ્યો ને અહીંઆંજ મુકામ કીધું એટલામાં એ
 કે બીજો મુસાફર પણ આવી ચડ્યો ને તે માણસ નોતો પ
 લુ ઇસ્ત્રી હતી પછી એ બંને મુસાફર તથા હું હમે ત્રણે જણાં
 આ ઝાડની નીચે બેઠાં, પછી હમે માંહોમાંહે વાતો કરવા લા
 ગ્યા, ને પછી હું પોતે કહેવા લાગ્યો કે સાંભળો હું તમને
 એક વાત કહું. પછી હું એને મારો હેવાલ કહેવા લાગ્યો
 કે હું એક સારા ઘરનો માણસ છું પણ મારા ઘરમાં મારી
 બાયડી એવી ખરાબ તથા કકળાટવાળી છે કે હું કાંઈ કહી શ
 કતો નથી, ને તેનાજ કલેશના લીધે મેં આ દશવટો લીધો છે તે
 પછી તે ઇસ્ત્રી કહેવા લાગી કે મારો વર એવો નહારો છે કે મને
 એક ઘડીનો મુખ નથી તે સરવે કારણથી કંટાળીને બહાર ની
 કળી છું. હવે પરમેશ્વર એમ કરે કે મને આ ઇસ્ત્રીના અવતાર
 થી ભાયડાનો અવતાર આપે તો ઘણું સારૂ. આવી વાતો કરતાં
 કરતાં હમે ઉંઘી ગયાં અને થોડીક વાર પછી હમારી આંખ ઉઘડી
 ગઈ ત્યાર પછી હમે શુ જોઈએ છીએ કે પેલી જે ઇસ્ત્રી હતી તે
 પુરેપુરો ભાયડોજ થઈ ગયો છે ને હું ઇસ્ત્રી થઈ ગઈ છું તે આજ

દીવસ બુધી હું ઇસ્તીનાજ અવતારમાં છું, આ વાતો સાંભળી ને પછી બીજો ફકીર બોલવા લાગ્યો કે મીયાં આવી બહારની વાતો શું કરોછો આપણા આ શહેરનીજ વાત કરોને.

આ શહેરની અંદર એક ડોસી ઘણીજ ઘરડી છે ને તેની ઉંમર આશરે સો સવાસો વરસની છે ને તે ડોસી એવી હુંશીયાર તથા ચાલાક છે કે આ શહેરની અંદર એના બરાબર બીજો કોઈ પણ નીકળેવો મુશ્કેલ છે અને તે ડોસીની પાસે એક પોપટ છે તે પોપટ એવો ચાલાક તથા ચતુર અને બાહોસ છે કે જેની ચતુરાઈની બરાબરી કોઈ માણસ પણ કરી શકે તેમ નથી એક દીવસે હું આ વાત સાંભળીને તે ડોસીની સાથે મળવા સાફ ગયો ને જઈને હું પુછવા લાગ્યો કે આ પોપટ તમારિ પાસે કયાંથી આવ્યો છે કેમકે આ પોપટમાં એવી ચતુરાઈ છે ને મોટા મોટા માણસોમાં પણ એવી ચતુરાઈ જણાતી નથી આ વાત સાંભળીને તે ડોસી કહેવાં લાગી કે સાંભળો મારો ભાવડો એક શહેરની અંદર જમાદાર હતો ને તેની નોકરી ત્યાંના જલખાનાં ઉપર જમાદારની હતી ને એક દીવસે મારો ધાણી નોકરી ઉપર ચડેલા હતો તે વખતે રાજ્ય તરફથી એક કેદી મોકલવામાં આવ્યો ને તે કેદી મારા ભાવડાનાં તાબામાં સોંપવામાં આવ્યો ને જ્યારે રાત પડી ત્યારે જ માદારે તે કેદીને પુછ્યું કે તમે કોણ છો અને કયાંથી આવ્યા છો ને અહીંયાં આવવાનો શું સબબ છે ત્યારે તે આવેલા કેદી બોલવા લાગ્યો કે હું કાંઈ મોર ચકાર નથી. હું તો ફક્ત એક સા

ફકીર છું. ને મારૂ કામ દેશ બદલ કરવાનું છે તે હું હવે કરતો
કરતો આ દેશમાં આવી ચડ્યો છું ને હું આ શહેરની અંદર
આવ્યો એટલે મને કેટલાક માણસો કીમીઆગર કહેવા લાગ્યો અને
બધા લોકોએ મને કીમીયાગર જાણી લીધો હવે આ વાત આ
ખા શહેરમાં વીજળીની જેકે પસરી ગઈ ને આ વાતની ખબર
અહીંઆના રાજાને કાંનેપણ પોંચી ગઈ ત્યારે રાજાએ મને ઘોડાવી
ને એકાન્તમાં પુછવા લાગ્યો કે તમને કીમીયા બનાવતાં આવડે છે,
માટે તે કીમીયા મને બતાવો આ વાત સાંભળી તેમને ઘણાજ
ખેદ થયો ને પછી લાચારીથી મેં રાજા સાહેબને મેં કીધું
કે સાહેબ કીમીયા શું ને આ વાત શું પછી મારી વાત સાંભળીને
રાજા સાહેબ પાછાં મને બહુજ સારી રીતે સમજાવવા લાગ્યા
પણ હું તો સર નાજ પાડતો ગયો કે મને કીમીયા આવતી ન
થી પછી રાજાએ મારા આ શબ્દો સાંભળીને મારા ઉપર ઘણો ગુ
સ્ત થઈ ગયાં ને લાલ પાંળી આંખો કાઢીને મને એકદમ જેલની
અંદર મોકલાવી દીધો હવે હું આ જેલની અંદર આવી પડ્યો
છું. ને આજ મારી હકીકત છે. જે તમે આગળ કહી તેજ છે ને હવે
હું તમને એક વાત કહું છું કે તમે કાંઈ મારાં માટે ખાવા પીવાનો
બંદાબસ્ત કરો તો ઠીક કેમકે હું આજ ત્રણ દીવસથી ભુખ્યો છું
ને ત્રણ દીવસ થયાં કાંઈ પણ મેં ખાધું નથી. આવી રીતે સાધુનો
ઘોલવુ સાંભળીને જમાદારના મનમાં થોડી ઘણી દયા આવીને પો
તાના તાબાનાં સીપાઈઓને ઘોડાવીને તેમની સાથે ખાવાનું મં

ગાવી પેલા સાધુને પેટ ભરીને ખવરાવ્યું જ્યારે પેલા સાધુ ખાઈ
 પીને નીરાંત થયો તે વખત સાધુની તબીયત ઘણી ખુશી થઈને જ
 માદારને કહેવા લાગ્યો કે જા ખચા ખુદા તેરા ભલા કરેગા,, આટલું
 બોલી પછી જમાદારને પોતાના પાસે બોલાવ્યો ને કહેવા લાગ્યો
 કે હું તમને એક વસ્તુ એવી આપું છું કે જેની વખાણ કોઈ કરી
 શકેજ નહીં ત્યારે જમાદાર કહેવા લાગ્યો કે મહારાજ એવી તે શું
 ચીજ છે ત્યાંજ તે સાધુ કહેવા લાગ્યો કે મારી પાસે એક ડાબ
 લી છે ને તે ડાબલી હું તમને આપું છું પણ તે ડાબલીને તમે ત-
 મારા ઘેર લઈ જઈને ઉઘાડસાં તો તેની અંદરથી એક પોપટ
 નીકળશે અને જે વખત તમે એ પોપટને કાંઈ પણ પુછશો તો તે
 તરત તમને જવાબ આપશે ને તે પછી જે વખત તમે તમારા
 હાથા હાથ ઉપર તાલી મારશો તેજ વખત તે પોપટની ડાબલી
 થઈ જશે અને તે પછી તે નાની ડાબલીને મોટા ડાબલાની
 અંદર મુકીને ખીસાના અંદર મુકી દેવી હવે આ ડાબલી હું
 તમને ખખસીસ તરીકે આપું છું એમ કહીને તે ડાબલી જમા-
 દારને આપીને કીધું કે એ પોપટ તમારા ઘણાં કામમાં આવશે
 ને આગળ તમને ઘણો કામ લાગશે ને હું પણ અહીંયાંથી પ-
 રમ જીવસે ચાલ્યો જવાનો છું ને પાછો તમને એક વાત કહું છું
 કે કાલે તમને તમારી નોકરીમાંથી રજા મળશે આટલી મારી
 વાત તમે યાદ રાખજો, પછી સાધુએ કીધું કે જાઓ સાહેબ
 હવે તમારી નોકરીનો વખત થઈ રહ્યો છે ત્યાર પછી જમાદાર

નોકરી ઉપરથી પોતાને ઘેર ગયા ને ખાંધ પીને સુઈ રહ્યો. પ
 છી સવારમાં જ્યો તે જમાદાર ઉઠ્યો કે તેવોજ તે રાજાનો સ
 વાર આવ્યો ને જમાદારને કહેવા લાગ્યો કે જમાદાર સાહેબ
 રાજા સાહેબનો હુકમ થયો છે કે તમારે આ શહેરની અંદર ર-
 હેવું નહીં એકદમ તમે આ શહેર મુકીને ચાલ્યા જવ ને તમે
 નહીં જવ તો તમારા બહુ પુરા હાલ થશે. આવી રીતે પેલા
 સવારનો ખોલવું સાંભળીને જમાદાર તરત ઉઠી ઉઠ્યો થયો. ને
 પોતાની સાથે જ કાંઈ પોતાનો સર સામાન લેવા જોગ હતો તે
 લેઈને શહેરખાર નીકળીને જંગલનો રસ્તો લીધો હવે ચાલતાં
 ચાલતાં જમાદારને રાત પડી ગઈ ને ઘાણું અંધાર થવા આવ્યું
 ત્યારે એક જગ્યા સારી જોઈને ત્યાં રાત રહેવાનો ડરાવ કરી
 પોતે ત્યાં મુકામ કર્યો ને પોતાના પાસેનો સામાન ત્યાં મુકીને
 પોતે વીચાર કરવા લાગ્યો ને વીચાર કરતાં કરતાં પેલા સાધુની
 વાત યાદ આવીને પોતે પેલી ડાબલી ખીસામાંથી કાઢીને તેને
 હાથમાં મુકીને વીચાર કરવા લાગ્યો કે જોઈએ હવે આ ડાબલી
 થી શું થાય છે જો સાધુના કહેવા મુજબ આ ડાબલીના પો
 પટ થઈ જાય તો તો ઠીક ને જો પોપટ નહીં બને તો પછિ
 આપણો નસિબ એવિ રિતે વિચાર કરિને તે ડાબલિને આમ
 તેમ ફરવવા લાગ્યો ને તે મનમાં કહેવા લાગ્યો કે જોઈએ હવે
 શું થાય છે. એમ કહિને પેલિ ડાબલિ ઉઘાડિને એનાં અંદરથી
 પેલિ બિજી ડાબલિ કાઢિને હાથમાં મુકિને પછિ જમણાં હાથે

તાલિ મારિ ઐટલે તે ડાબલિનો તરત પોપટ થઈ ગયો, પોપટ થયો ઐટલે જમાદાર બહુ ખુશિ થયો ને પછિ તે પોપટને જમાદાર પુછવા લાગ્યો કે હવે મારે શું કરવું જોઈએ ત્યારે તે પોપટ કહેવા લાગ્યો કે હવે તમે કહિ નહિ જતાં તમારે ઘેર રજા ચાલ્યા કાંઈ બિજે ઠેકાણે જવાનિ ઉમેદ કરશો નહીં કેમકે આગળ જશો તો તમને બિજી ઘણિ તકલિફ પડશે પોપટનું આવું બોલવું સાંભળિને પછિ જમાદારે પોતાના ઘરનો રસ્તો લિધો અને શહેર તરફ ચાલવા લાગ્યા અને શહેરમાં આવિ પોતાને ઘેર ગયા હાલ સુધીમાં તેજ ડોસિનિ પાસે એજ પોપટ છે ને તે ડોસિને જોમ એ પોપટ કહેછે તેજ પ્રમાણે કરે છે ને તે ડોસિ આ તકિયાનિ પછવાડેજ રહેછે આવિ રિતે ફકિરનિ વાનો સાંભળિને પોતો સહાજાદા મનમાં વીચાર કરવા લાગ્યો કે સવાર પડે ઐટલે તે ડોસીની પાસે જઈએ આવી રીતે સહાજાદા આખી રાત વીચારમાં ને વીચારમાં પડી રહ્યો ને સવાર થઈ ઐટલે તે સહાજાદા ઉઠી મેં હાથ ધોઈ નાસતો પાણી કરીને પછી તે ડોસીની તપાસમાં નીકળ્યો અને પુછતાં પુછતાં તેજ ડોસીને ઘેર જઈને ઉભો રહ્યો પછી તે ડોસીને હાક મારીને પુછવા લાગ્યો કે આ ઘરની અંદર કોણ રહે છે. ત્યારે તે ડોસી કોઈ અણુજાણુ સાદ સાંભળીને પોતે બારણા ઉપર આવીને પુછવા લાગી કે તમે કોણુ છો ને અહીંમાં તમે સાકારણુથી આવ્યા છો. આવી રીતેજો તે ડો-

સ્ત્રીને બોલવું કે હું મુસાફર છું ન ઘણે કુરથી તમારો નામ-
 સાબલીને તમારી તરફ આવ્યો છું ન હવે તમે મારી મદત
 કરસો ન મારી ઇછા પુરાવસો એવી આસા છે શાહુજદાની એવી
 વાતો સાંભળીને ડોસી કેવા લાગી કે તમે કોઇ સારા ઘરના
 માણસ જણાવ છો અને મને એમ જણાએ છે તમે કોઈ દસાના
 મારેલા ઘરથી નીકળેલા છો માટે હવે તમે મારા ઘરમાં આવો
 અને આજ દીને તમે મારા પરોણા છો એમ કહીને શાહુજ-
 દાને પોતાના ઘરની આગળ બોલાવ્યા અને સારી રીતે પુછવા
 લાગી કે તમે મારા ઘર સુ કામે આવેલા છો તેમને ખુશીથી
 કહો શાહુજદા ડોસીની આસરવે હકીકત સાંભળી પોતે કહેવા
 લાગ્યો કેકાળ અનદેસાનો મારેલો તમારી તરફ આવીચડ્યો છું આ
 વાત કહીને પોતાના ઉપર ગુજરેલી હકીકત અને પેલી રાણીની
 વારતા અને સાદી નહી કરવાની હકીકત અને પોતાનું આસક
 થવું અને પોતે સફર કરવી અને હંસનાં જોડાની વાતો આ
 સરવે હકીકત ડોસીને કહી સાંભળાવી અને વાઘ અને
 વાઘણીની પુરે પુરો થએલી હકીકત કહી સાંભળાવી અને
 કહેવા લાગ્યો કે આ મારી લાજ તથા આખરૂ તમારાજ
 હાથમાં છે કેમકે પરમેશ્વરે સંસારની અંદર એક બીજાને
 મદદ કરવા સારું. અવતાર આપેલો છે. આ કાંઈ પણ ખોટી
 વાત નથી. પછી ડોસીએ આ શાહુજદાની સરવે હકીકત
 સાંભળીને બહુ અચંબા કરવા લાગીને એ શાહુજદાને

દીલાસો આપવા લાગી ને કહેવા લાગી કે આ શુ મોટી
 વાત છે એતો. એક પળનો પણ કામ નથી પછી ડોસી.
 તે શાહજાદાને કહેવા લાગી કે. તમે એક છખી પાડનારને
 તેડી લાવો ત્યારે ડોસીની આ વાત સાંભળીને શાહજાદા ત્યાંથી
 પાછો ગયો. એના શહેરમાં જઈને છખી પાડનાર માણુ-
 સને તે ડોસીનાં ઘેર તેડી લાવ્યા ત્યારે તે છખી પાડ-
 નાર માણુસને તે ડોસીની પાસે આવ્યા ત્યારે ડોસી તે
 માણુસને કહેવા લાગી કે એક ફેટો એવી રીતે તમે
 મોટી ઉતારો કે. એક મોટું જંગલ ત્યાં તેની બાબુની
 અંદર નદીનું વેહેવું અને ત્યાં. આગળ મોટા મોટા કોત-
 ર ને ગુફાઓ તથા ત્યાં આગળ એક હરણુના જોડો તથા તેનાં
 માના નાના બચ્ચાઓ સાથે ને પછી નદીની અંદર પુ-
 રનો આવવું અને પાણી ચારે તરફ ફેલાવી જવું તેમાં-
 થી એક હરણી પોતાનાં બચ્ચાં તથા પોતાના હરણુને મુકી
 પોતાના પ્યારે જન લગાવી નાસી જવું તે પછી પોતાના
 હરણુની ઉંઘમાંથી આંખ ઉઘડી ત્યારે તે હરણુ ઉઠીને
 જુવેછે તો પોતાની હરણી નજરે પડી નહી. ત્યારે મનમાં
 વીચાર કીધો કે તેતો હવે નાસી ગઈ છે ને અમાર-
 નાના નાનાં પશુઓ અહીંમાં મરી જશે તે બચ્ચાને
 લીધે પોતે પણ ત્યાંથી ગયો નહીં એટલામાં તો પાણી
 બધે ફેલાવી ગયો તેમાં તે હરણુ તથા તેનાં નાનાં નાનાં

બચ્યાં તણાઈને મરી ગયાં ને હરણી તો જંગલમાં મળ
 કરવાને ચાલો ગઈ પણ પોતાના પ્યારાં બચ્યાં પણ તેને
 શાદ આખ્યાં નહીં એ બધું તે છબી પાડનાર માણસ
 ને તે ડાસીએ કહ્યું કે તમે એવીજ રીતે છબી પાડો
 ન એ સરવે હકીગત તેની અંદર હુબેહુબ ચીતરી બ-
 તાવો ત્યારે તે છબી પાડનાર માણસે તે ડાસીના કહેવા
 મુજબજ બધો ચીતાર જણે હુબેહુબ બન્યો હોય તેવા
 જ ફાટો ઉતારીને તે ડાસીને હવાલે કર્યો ત્યારે ડાસી
 તે ફાટો જોઈને ઘણી ખુશી થઈ ને તે સાહુજીને બતા-
 વીતે કહેવા લાગી કે હો જો હવે તારું કામ પાર પડે
 એવું માલમ પડે છે એમ કહી તે ફાટો તે સાહુજી-
 ને હવાલે કર્યો ને કીધું કે ચાલો હવે હું પણ તમારી
 સાથે આવું છું એમ કહી પોતે ચાલવાની તૈયારી કરવા
 લાગી અને રસ્તાનો ખરચ વીગેરે જોઈતો સામાન એકઠો
 કરવા લાગી અને ત્યાંથી બંને જણાં તે શહેર છોડી
 આગળ ચાલ્યા અને મંજલ દરમંજલ કાપતા કાપતા
 આગળ વધ્યા અને આશરે બે માસની સફર તેં કરીને
 અન્નયળ નગર શહેરમાં દાખલ થયા જ્યારે તે બંને જણાં
 અન્નયળ નગરમાં પેઠા ત્યારે ઘણે દુરથી તે રાણીના
 મહેલ નજરે પડવા લાગ્યા પછી ત્યાંથી તે ડાસી કહેવાં
 લાગી કે તમે અહીંઆં આ શહેરથી દુર જંગલમાં ત-

મારે મુકામ રાખે ને હું તમારી ખ્યારી રાણીની પાસે જઈશું ને તે ઉતારેલી છબી તમે મને આપો એમ કહીને તે છબી લઈ તે સાહુજદાને તે જંગલમાં બેસારી ને પોતે છબી લઈને તે અજાયબ નગરના મહેલની પાસે પહોંચી ને દરવાજા ઉપર જઈને રહવા લાગી જે વખતે રાણીએ તે ડાસીના રહવાને અવાજ સાંભળ્યો તે વખતે પોતાની દાસીઓને કહેવા લાગી કે જુવો આજ આપણા ખારણાં ઉપર કોણ રહે છે રાણીની આ વાત સાંભળીને એક દાસી ત્યાં દોડી ગઈ ને ખારણાં ઉઘાડીને શું જુવેછે કે એક ડાસી આસરે વરસ સોની ઉમરની બેઠા બેઠી રહે છે તે દાસી ડાસીને ઘણી ખુશ પાડી પણ તે ડાસી પોતાના રોવામાં તે દાસીનું બોલવું સાંભળ્યું નહીં ને જેમ જેમ તે દાસી ખુશ પાડે તેમ તેમ તે ડાસી વધારે રહે એવું જોઈને તે દાસી પાછી પોતાના મહેલમાં રાણી પાસે દોડી ગઈ અને કહેવા લાગી કે આપણા ખારણા ઉપર એક ઘણી ઘરડી ડાસી બેઠી બેઠી ઘણી રહે છે. ને હું જોઈને ડાસીને ઘણી હાંકી પાડી પણ તે ડાસી પોતાના રહવામાં મારી ખુશ પણ સાંભળતી નથી ને વધારે વધારે રહે છે. આ વાત સાંભળીને તે રાણી પોતાના મનમાં વીચાર કરીધા કે આજ દીવસ સૂધી આપણા અહીંયાં કોઈ પણ આજુ નથી ને આજ આ ડાસી કોણ હશે ને

કેમ રડતી હશે ને મારે ત્યાં કેમ આવી હશે એમ કહેવા
લાગી કે ચાલો હું પોતે જઈને જોવું કે તે કોણ છે.
ત્યારે પોતે રાણી દરવાજા પાસે આવી. અને શું જુવે છે.
કે એક ડોસી આસરે સો વરસની ઉંમરની ત્યાં બેઠી રડે
છે ત્યારે રાણી તે ડોસીની પાસે આવીને પોતે હાંક મારી
પુછવા લાગી કે ડોસીમા તમે કોણ છો ને અહીંયાં કેમ રડો
છો ને તમારે રડવાનું શું કારણ છે એમ કહીને ડોસીને
ઘણી સમજાવી સમજાવીને પોતાના મહેલમાં લઈ ગઈ ત્યારે
હવે તે ડોસી એ રાણીના મહેલમાં આવી એટલે તે ડોસીએ
પાછા રડવાનું શરૂ કર્યું ને વધારે વધારે રડવા લાગી અને
કહેવા લાગી કે આ શું ગજબ છે કે મારા આગળથી કોઈ
ખસતું નથી અને મને ગભરામણ ચડે છે તે હું કુખની મા
રી અહીંયાં આવેલી છું ને હું આ નેક અને પવિત્ર રાણી
પાસે જઈશ તો મારી અરજ ઉપર ધ્યાન દેશે ને મારું કામ
થશે એવી મને આશા છે આ આશા ભરેલી હું આપની પા
સે આવી છું પછી રાણીએ આ ડોસીની રસીલી વાતો સાં
જીને પોતાની બધી દાસીઓને કહેવા લાગી કે તમે બધાં
અહીંયાંથી ચાલ્યાં જવ, તેમને આ ડોસીને એકાન્તમાં કાંઈ
પુછવું છે કેમકે આ બીચારી ક્યાંથી આવેલી છે ને એના
ઉપર શું મુસીબત પડેલી છે ને એને શું તકલીફ છે કે એ
આટલી બધી નીરાશ થઈને રૂવે છે તેનું શું કારણ છે અને

ચેતાં ચેતાં પણ બેશુદ્ધ થઈ ગઈ છે આવી રીતનું રાણીનું
 બોલવું સાંભળીને બધી દાસીઓ ત્યાં આગળથી ચાલી ગઈ
 ઓ ને પછી તે રાણીઓ પેલી ડાસીનું માથું પોતાના હાથ
 માં ઉપાડીને પોતાના બોળામાં મુક્યું, અને પોતાના રૂમાલ
 થી તે ડાસીનાં આંસુઓ પુછવા લાગી અને કહેવા લાગી
 કે ઓ ડાસીમા તમે કેમ રડો છો ને તમારા ઉપર એટલું બ
 ધુ શું કુખ આવી પડ્યું છે તે બધું મને સાચેસાચું કહો તો
 હું તમોને મદત કરીશ ને તમારૂં કુખ મારાથી ટળશે તો
 ટાળી આપીશ.

હવે જ્યારે ડાસીઓ તે રાણીનું આવી રીતનું બોલવું સાં
 બળ્યું ત્યારે તે ડાસીને પુરેપુરી ખાત્રી થઈ ગઈ કે હવે હું
 આને જેવી રીતે કહીશ એવી રીતે બધું આ રાણી હવે સાંભળશે
 એમ જાણી તે ડાસી કહેવા લાગી કે હું તમારો નાંમ સાંભળી
 ને ઘણું દુરથી આવી છું ને હું પણ તમારાજ જેવી છું.
 અને આજ દીવસ સુધી મેં પણ લગ્ન કરેલું નથી ને સં-
 સારનાં અંદર ખોટા ખોટા કામો જોઈને મારો મન નારાજ
 થઈ ગયો છે કેમકે આ સંસારની અંદર ખેવડા અને વડા
 દાર પણ ઘણાં છે. પણ મારા જોવામાં આજ દીવસ સુધી
 માં કોઈ પણ માણસ દયાળુ જોવામાં આવ્યો નથી. તેથી મા
 રું મન આ સંસારથી ઉઠી ગયું છે કેમકે મારી એક બેન
 હતી અને તેની એક છોકરી હતી. અને તે ઘણી ખુબસુરત

અને બહુ ચાલાક હતી. અને તમને જોઈને મને તે ઘણી
 યાદ આવે છે કે જાણે હુબેહુબ તમેજ મારા ભાણેજો
 અને તમારું સરીર તથા ચાલ તથા બોલવું એ સરવે તે
 મારી ભાણેજ નેવુંજ છે. તેથી તમને જોઈને એમને ઘણી
 યાદ આવે છે તેનાં લીધે મને રોવું આવે છે ને મારી અક
 લપણ ઠેકાણે રેતી નથી માટે મને અહીંઆંજ પડી રહેવાદા
 તો બહુ સારું કેમકે તમને જોઈને મારું મન ખુશી રહેશે
 ને હવે હું કુખની મારી છું ને મારી અકલ ઠેકાણે નથી
 હાય હવે હું શું કરું. એક વખતે હું પણ સહાનદી
 હતી. આવી રીતનું ડોસીનું બોલવું સાંભળીને તે સહાન
 દી પુછવા લાગી કે ડોસી તમે શું બોલોછો તમે ફરીથી
 બોલો આ વાત સાંભળીને ડોસી ચુપ થઈ ગઈ ને તે રાણી
 ને કાંઈપણ જવાબ આપ્યો નહીં અને પાછી તે બેહોસ
 થઈ ગઈ ત્યારપછી રાણીએ પોતાની બધી દાસીઓને બો
 લાવીને કહેવા લાગી કે આ ડોસી એમ કહે છે કે હું
 પણ એક વખતે સહાનદી હતી આટલું બોલીને આ
 બેહોસ થઈ પડી ગઈ છે માટે આનું કારણ મને કાંઈ
 સમજતું નથી માટે આમાં તમે શું કહોછો. આવી રીતનું
 રાણીનું બોલવું સાંભળીને તેમાંથી એક દાસી બોલી હા
 સરકાર ખરો ખોટો વખત બધા ઉપર આવે છે. આ
 કાંઈ નવાઈની વાત નથી. આવી વાત જ્યારે દાસીએ કહી.

તો રાણીનાં હૈયામાં ઉતરી ગઈ ન બાલી કે. આલો ને આડોસીની ઘણી સારી રીતે માવજત કરો કેમકે આડોસી. પણ કોઈ સારા ઘરની જણાય છે એમ કહીને પછી તે ડોસીને પોતાનાં મહેલની અંદર લઈ ગયા ને તે ડોસીની સારી રીતે ચાકરી કરવા લાગ્યા જ્યો તે ડોસી બે ચાર દી-સમાં સારી તંદુરસ્ત થઈ ગઈ ને રાણીની સાથે ઘણી હળી મળીને રહેવા લાગી અને બે વાર દીવસમાં તો જાણે બધા એકજ હાથ તેમ થઈ ગયાં હવે તે ડોસી ઉપર રાણી તથા તે બધી દાસીઓની મહોબત વધતી ગઈ અને બધા હલી મલીને રહેવા લાગ્યા. હવે એક દીવસે રાણી પોતે પોતાની દાસીઓને મુકી એક ખુણામાં માંથે હાથ દઈને એઠી બેઠી કાંઈ વીચાર કરવા લાગી ને તેના ચહેરો પણ ઉતરેલો હતો. એટલામાં તે ડોસી પણ ત્યાં આવી લાગી અને તે રાણીના માં ઉતરેલો જોઈને તે ડોસી પણ બો-લવા લાગી કે મારી આંખોની કીકી. અને મારી જીદગીને સહારો તને આજે થું થયું છે ને તું કેમ ઉદાસ થઈને બેઠી છે ને તારી બધી બલાઓ મારી ઉપર આવે અને તારા બદલામાં હું પોતે મરું ને તમે કહો તો ખરા કે આજે થું છે. આવી રીતની પીયારી. પીયારી. વાતો તે ડો-સીની સાંભળીને પછી તે રાણી કહેવા લાગી કે આજ મારો જીવ ઘણો ગભરાય છે ને મારો મન કહી લાગતો નથી. આવી રીતનું રાણીનું બોલવું સાંભળીને તે ડોસી

કહેવા લાગી કે આવો ઉઠો. અને મારી સાથે આવો હું
તમને એક નવી નવાઈની ચીજ બતાઉં અને તે એવી છે
કે તમે તમારી ઉમરમાં પણ જોઈ નહીં પોય એમ કહીને
ડોસી ત્યાંથી રાણીને એકાંત જગીયામાં લઈ ગઈ. અને ત્યાં
જઈને તે ઉતારેલો ફેદો તેનો તેના હાથમાં મુકી દીધો ને
રાણી ફેદો જોવા લાગી અને આમ તેમ છબી જોઈને મ-
નમાં ખુસી થવા લાગી જેનાં જોવાથી એમ જણાયું કે
હવે રાણીની તખીયત ઘણી ખુસી થઈ ગઈ છે જ્યારે તે
ડોસીને એવી ખાત્રી થઈ ગઈ કે હવે આ રાણીનો ચીત
આ છબીને જોઈ લાગી ગયા છે ને તે છબી જોઈને રાણી
દોગ મુંઠ જવી થઈને અખી જોઈ રહી છે ને કાંઈ પણ
ખેલતી નથી અને પોતે પણ તે છબી જોવી જ થઈ ગઈ
છે. આ જોઈને તે ડોસી પાછી કહેવા લાગી કે. આ છબી
તમે જુવો છો તે છબી એક અલખેલા જવાન શાહજ-
દાએ પડાવી છે અને એક દીવસે તે શાહજદા સહેલ
કરતો કરતો એક નદીનાં કીનારે જઈ ચડ્યો ને એક
ઉંચી જગ્યા ઉપર બેસીને તે નદીની સેર કરતો હતો
અને ચોમાસાનાં દીવસો હતાં અને નદીનાં પાણી ઘણું
રળીઆમણું જણાતો હતો. ત્યાં તે પાણીનાં હવા એવી
ઠંડી આવતી હતી. કે ત્યાંથી શાહજદાનાં ઉઠવાનો મન
થયો નહીં અને શાહજદાનો મન ત્યાં લાગી રહ્યો,
પછી તે શાહજદો ત્યાં બેસી આમ તેમની સાર કરતો

હતો. એવામાં કરમ સંનેગે તે નદીની અંદર પાણીમાં પુર થઈવા માંડ્યું અને ભેત ભેતામાં નદીનાં પાણી બધે ફેલાવા લાગ્યો અને પાણીનો અવાજ એવો થવા લાગ્યો કે તે શાહજાદા સાંભળીને ઘણો ગભરાવવા લાગ્યો. અને ઉઠી ઉભો થયો તે આગળ ચાલવા લાગ્યો અને આગળ જઈને શું જુવે છે કે નદીનાં બીજે કાંઠે એક ગુફા છે અને તે ગુફાની અંદર એક હરણુ તથા તેની હરણી હતી. અને નાનાં તેનાં બચાં હતા. ત્યાં આગળ પણ ભેત ભેતામાં તો. તે હરણુના બચાં પાણીમાં તણાવવા લાગ્યા ને તણાતા આગળ ચાલ્યા તે ભેદને હરણુ પોતે પણ પોતાનાં પ્યારા બચાને બચાવવા ખાતર પાણીમાં દોડ્યા. અને પોતે પણ તણાતો ચાલ્યો. એટલામાં બચાઓની મા હરણી ગુફામાંથી નીકળીને શું જુવે છે કે મારા નાના નાના બચાં તણાઈ જાય અને મારો નર પણ બચાં ભેગી તાણાય છે આ બનાવ ભેદને હરણી જંગલની તરફ ચાલી ગઈ અને કહેવા લાગી કે હવે શું ચાલો જંગલમાં જઈશું ને લહેર કરીશું આપણને શું છે જ્યાં જઈશું ત્યાં આપણને ડીક છે ને ચાલો આપણે આજે જંગલમાંથી છુટ્યા આવી રીતનો વીચાર કરીને હરણી જંગલની તરફ ચાલતી થઈ પણ બચારા નાના નાના બચા તથા નર એમના જીવ ગયા ને હરણીના મનમાં કશુંજે લાગ્યું નહીં આવી રીતનો બનાવ

જોઈને તે સાહજનદાના મનમાં એ વાત ઉત્પન્ન થઈ કે
 અરેરે આ સંસારમાં કશું નથી. સંસારની જુઠી માયા છે
 ને બાઈડીની જાત બેવડા હોય છે કેમકે પોતાને! ઘણી
 ગયા તે તો ઠીક પણ એણે કાંઈ દરકાર કીધી નહી
 તેથી આ સંસારમાં કશું નથી ને જુઠી માયા છે કદાપી
 પોતાને! પતી તથા બચાંની માયા હોતો પોતે જંગ-
 લમાં જાત નહી ને અમને બચાવવાની કોસેસ કરત પછી
 સાહજનદાના મનમાં વીચાર થયો કે આ કળજીગ કહે છે.
 તે ખરી વાત છે કે કળજીગ છે તે આનું નામ પછી
 પોતે નીજથે કર્યુ કે હવે મારે બાઈડી કરવી નહી ને કહી
 પરણવુ પણ નહી કેમકે ઈસ્ત્રી જાત ઘણી ખરાબ હોયછે
 કેમકે મેં મારે નજરે જોયું કે ઈસ્ત્રી કરતાં મરદ વફા-
 દાર હોય છે આવી રીતની વાતો ડાસીની સાંભળીને તે
 રાણીના મનમાં સજડ વાત બેસી ગઈ કે આ એવો હ
 કીશે સાહજનદો છે. ને ઈસ્ત્રી જાતને દોષ આપે છે નહી
 નહી હુંજ આ સાહજનદાની સાથે પરણું અને એની સા-
 થેજ માફ લગન પણ થાય ને હું આ સાહજનદાને મારી
 પુરેપુરી વફાદારી બતાવીને સરવે ઈસ્ત્રીઓ ઉપર જે દોષ
 મુક્યો છે તે બધો દોષ ઉતારી નાખુ ત્યારે તો માફ
 નામ રાણી એવા રીતનો વીચાર કરીને રાણી ડાસીને કહે
 વા લાગી કે આ સાહજનદો ક્યાં છે અને તમે આ
 સાહજનદાને બોળાઓ ને તમે એને બોળખતા હોય

તો જલદીથી મારી પાસે એમને તેડી લાવો કેમકે એ
 સહાનુદાની સાથેજ મારે લગ્ન કરવો છે ને મેં નિશ્ચયે
 કર્યો છે કે આનીજ સાથે પરાણું માટે તમે તાકીદથી
 બોલાવો લાવો એ સહાનુદો ક્યાં છે અને કટલી દુર
 છે માટે તમે એકદમ અહીંઆંથી જવ ને બોલાવીને ઓઠ
 આવો. આવી રીતનું રાણીનું બોલવું સાંભળીને તે ડાસી ક-
 હેવા લાગી કે અરે રાણી તુ આ શું વાત કરે છે કે-
 મકે આતો એક છબી છે કોણ જાણે કે આ સહાનુદો
 ક્યાં હશે અને કીયા દેશનો રહેનાર હશે હવે એને શો
 ધવા જવું અને તેને તેડી લાવવું બહુ મુશ્કેલ તથા કઠ-
 લુ છે આ વાત તમારી સમજણમાં શું બેસી ગઈ છે.
 જુવો રાણી જો કદી તમારી મરજી એમજ હોય તો હું
 પણ હા પાડુ છું કેમકે તમારૂં વચન મારા માથા ઉપર છે.
 ને આતો શું પણ એનાથી કંઈ કામ હોય તો પણ ત-
 મારી ખાતર હું કોઈ દેવસ ના પાડનાર નથી ચાલો.
 હવે મને તમે રજા આપો એટલે હું સહાનુદાની તપાસ કરવા
 સાડ જાઉં અને તમારા દુખી થયેલા મનને સાન્ત કરૂં કેમકે જ્યાં
 મુઠ્ઠી હું આ સહાનુદાને નહી તેડી લાવું ત્યાંમુઠ્ઠી મારા મનને
 શાંતતી પડશે નહી આ વાતો કહીને પછી તે ડાસી સહાનુદા
 ને શોધવાને ચાલી અને તે ડાસીને તો ખબરજ હતી કે સહાનુ-
 દા ક્યાં છે તે બધું જાણતી હતી. તે ચાલી ચાલીને તેજ સહા-
 નુદાની પાસે ગઈ ને કહેવા લાગી કે એ સહાનુદા લે હવે તો

રી વાત ખરાખર થઈ ગઈ છે ને મેં તારા માટે એ રાણીને ખુબ
 સમજાવીને તારી સાથે લગન કરવા ખુશી કરી છે અને તે ઘણી
 ખુસીથી હવે તારીજ સાથે લગન કરશે ને રાણીએ મને બોલા
 વવા સાહેબ મોકલી છે માટે હવે ચાલ કાંઈ વાર કરીસ નહિ.
 કેમકે હવે વાર કરવી નહિ. એમ કહીને તે સહાનુદાને સાથે
 બોલાવીને તે રાણીનાં મહેલમાં ગઈ અને રાણી તથા એ સ-
 હાનુદા બને જણાં ભેટી પડ્યા અને પછી આમતેમની વાતો
 કરવા લાગ્યા પછી આ વાતની ખબર ત રાણીની માં તથા બા
 પને પડી તે પણ ઘણાં ખુશી થયાં ને મનમાં કહેવા લાગ્યા કે
 આને શું થયું કે એતો પરણવાનું નાજ કેતી હતી ને હવે એ
 હાંકય છે તેનું સુ કારણ હશે પછી તે રાણીનો બાપ તથા એની
 માં વીજેરે તે રાણીનાં મહેલમાં ચાલ્યા અને જોયું ત્યારે અમ
 ખાત્રી થઈ ગઈ કે આ સહાનુદા પણ કોઈ સારા ઘરનો છે.
 ને હું પોતે પણ રાજા છું માટે મારા લાયકજ આ વર છે ને
 મારો છોડીએ એને પસન કરેલો છે. તે ઠીકજ છે માટે ત્યાં બધા
 સગાવહાલાને તેડાવીને તે સહાનુદાની સાથે પોતાની દીકરિનું
 લગન કરાવિ આપ્યું અને તે રાજા તથા રાણી સુખમાં દીવસ
 ખુબારવા લાગ્યા હવે અહીંયાંથી પેલા દરોયામાંનાં કાચબા
 ની વાત પુરી થઈને વીછી બોલવા લાગી કે સાંભલો કાચબા
 હવે તમારા વાત પુરી થઈ ગઈ છે ને હવે હું તમને એક વાત કહું
 તે ધ્યાન દઈને સાંભલો એક દિવસે હું જંગલની અંદર ફરતિ
 ફરતિ ઘણું આધે દુર નિકળિ ગઈ અને થાકિને એક જગ્યાએ

એસિ ગઈ અને ત્યાં આગળ મું નેઉં છું કે ત્યાં આગલ કેટ
 લાક માણસ લેગા થઈને એક મોટા ઝાડની પાસે આવ્યા
 અને તે ઝાડનાં આસપાસ સાત આંટા ફરિતે કહેવા લાગ્યા કે
 આ ઈશ્વરી જે હમારિ સાથે છે એને ફંસલો થવો નોંધએ કેમકે
 આ એક ઈશ્વરી સાથે પાંચ જણાં લડિમરે છે પહેલા પહેલ આ
 સુધાર કહે છે કે અમારિ ઝોરત છે ને બિન્ને આધરજી કહે છે કે
 આ મારિ બાપડિ છે અને ત્રિન્ને સોનિ કહે છે કે આ મારિ પો
 તાનિ ઈશ્વરિ છે અને ચોથો એક ફકિર કહે છે કે આ મારિ
 ઝોરત છે અને એનો માલીક હું પોતે છું અને પાંચમો કાજી
 સાહેબ એમ કહે છે કે આ મારી લોડી (અથવા મારી દાસી છે.)
 હવે આ પાંચેજણાં અંદર અંદર તકરાર કરે છે ને એમનો ફેસલો
 કેવી રીતે થઈ શકે પછી એ પાંચે જણાંમાંથી એક માણસ કહેવા
 લાગ્યો કે આ હમે ચારે જણાં એક દેસનાં છીએ અને હમે ચા
 રે જણાં દેસમાંથી સાથેજ સફર કરવા સાથે નીકસેલા છીએ એટ
 લામાં એ ઝાડનાં સાત આંટા પુરા થયા એટલે પછી તે તકરાર
 વાળી ઈશ્વરી તે ઝાડની સામે આવીને ઉભી થઈ એટલે તે ઝાડ તરત
 ફાટ્યો અને ઝાડનાં બે ફાંકા પડી ગયા હવે તે પાસેજ ઉભેલી ઈશ્વરી
 તે ઝાડની અંદર ચાલી ગઈ એટલે તે ઝાડ તરત ભેગો થઈ ગયો
 ને અસલ જે પરમાંજે હતો તેવીજ રીતે થઈ ગયો પછી તે પાંચે
 જણાં એમને એમ મોં વકાશીને ઉભા થઈ રહ્યા પછી એમાંથી
 એક માણસ કહેવા લાગ્યો કે આ ઇસ્ત્રી કાણ હતી તે સાંભળો હ
 તમને એની માહેતી કહું સાંભળો હમે આ ચારે જણાં જ્યારે હ
 મારા દેસમાંથી સફર કરવા સાથે નીકળ્યા અને જંગલમાં નીકળી
 ગયા અને જતાં જતાં હમને બયાનક જંગલમાં રાત પડી ગઈ એ
 ટલે હમે એક ઝાડની નીચે હમે ચારે જણાંએ સુકામ કીધી અને

હમે વીચાર કીધો કે જીવો આ જંગલ ઘણો ભયાનક અને દેસત
નાંક અને ખીચ લાગે એવો છે. માટે આપણે ચારે જણાં વારાફર
તી સુધ રહો ત્યારે એમાંથી એક જણ કહેવા લાગ્યો કે જીવો આ
પણે ચારે જણાં છીએ તો એમાંથી એક એક માણસ ત્રણ ત્રણ
કલાક પેહેરો ભરે જ્યારે એનાં ત્રણ કલાક પુરા થાય તો ખીમને
કહેવે ત્યારે આની વાત બધા જણાંએ કબુલ કરી એટલામાં તેમાં
થી સુથાર કહેવા લાગ્યો કે પહેલો પહેરો મારો ત્યારે દરજી કહેવા
લાગ્યો કે ખીમને પહેરો મારો અને સોની કહેવા લાગ્યો કે ત્રીજો
પહેરો મારો પછી ફકીર કહે ચાલો ત્યારે છેલ્લો પહેરો મારો એવી
રીતે ચારે જણાં મસલત અગર સલાહ કરી બાકીનાં ત્રણ જણાં
સુધ ગયાં પછી તે સુથાર પેહેરો ભરવા લાગ્યો અને થોડીક વાર
થઈ એટલે સુથારને ઉંઘ આવવા લાગી ત્યારે સુથારે વીચાર કીધો
કે હવે ઉંઘ આવેછે ને જો કદી ઉઘી જઈશ તો ફીક નહી પડે.
એમ વીચાર કરીને આમ તેમ ફરવા લાગ્યો ત્યારે સામે કાંઈ ચીજ
પડી હોય એવું તે સુથારના જોવામાં આવ્યું ત્યારે તેની પાસે જ
ઈને શું જીવે છે કે એક લાકડાનો કકડો પડેલો છે. ત્યારે તે લાક
ડાનો કકડો હાથમાં ઉપાડીને પોતાની જગ્યાએ લઈ આવ્યો અને
પોતે વીચાર કરવા લાગ્યો કે હવે ઉઘ આવે છે તો લાલો એઠા
એઠા કાંઈ કામ કર એમ વીચારીને તે લાકડાને ઘડવા લાગ્યો અને
તે લાકડાની એક પુતળી સારી સુંદર બનાવીને તૈયાર કરી એટલે
પોતાનાં ત્રણ કલાક પુરા થઈ ગયા. એટલે હવે તે દરજીનો પહેરો
આવ્યો ને તેણે દરજીને ઉઠાડી મુક્યો કે ઉઠ હવે તારો પહેરો આ
વ્યો છે એટલે તે દરજી તરત ઉઠી ઊભો થઈ ગયો ને તે સુથાર
જઈને સુધ ગયો ને દરજી પેહેરો ભરવા લાગ્યો હવે જ્યારે દરજી
પહેરા ઉપર ચડ્યો ને આમ તેમ ફરવા લાગ્યો એટલે તે દરજીની
નજર પેલી પુતળીની ઉપર પડી એટલે પોતે હાથમાં તે પુતળીને

ઉપાડીને જોઈ એટલે જાણ્યું કે આતો લાકડાની બનાવેલી છે અને
 એ પેલા સુથારનું જ કામ છે એણે પોતાની હુસીઆરી બતાવી છે
 માટે હવે મારે પણ કાંઈ હુનર બતાવે જોઈએ એમ વીચારીને પો
 તે પણ તે પુતળીનાં લુગડાં સીવી તથા ચાર કર્યાં ને તે પુતળીને પ
 હેરાવી દીધાં એટલે તે દરજીના પણ ત્રણ કલાક પુરા થઈ ગયા એ
 ટલે તે દરજીએ હવે સોનીને હાંક મારી એટલે સોની તરત ઉઠી ઉ
 બો થયો ને તે દરજી જઈને સુઈ રહ્યો, હવે જ્યારે સોની પહેરા
 ઉપર આવ્યો અને પહેરો ભરવા લાગ્યો એટલે તે સોનીની પણ
 નજર તેજ પુતળીની ઉપર પડી એટલે હાથમાં ઉપાડીને જોવા લા
 ગ્યો અને પોતાના મનમાં કહેવા લાગ્યો કે આ સુથાર તથા દરજી
 બંને જણાનાં કારસ્તાન છે ને બંને જણાંએ પોત પોતાની ચાલાકી
 બતાવી છે માટે મારે પણ મારી ચાલાકીને હુસીયારી બતાવવી
 જોઈએ પછી પોતે પણ પોતાના સાગાન અંદરથી પોતાનાં ઘડવા
 નાં જોજારો કાઢીને તે પુતળીની જણસો ઘડવા બેઠો અને તરણ
 કલાકની અંદર તે સોનીએ કલ્લાં સાંકળાં પગનાં મોતી હડ સાંકળ
 ચપકલી માલા કંઠી તુલસીપાટીઆં દાણીઓ વાળીઓ કાંટા વાળી
 ચાંપાંત પાંદડીઓ ઝુરમુરીઆ ગાથાનો ટીકો નાકની યુલાખ વાળી
 હાથનાં આંગુઅંધ સુનાની ચુનીઓ પોંચી ગજરાવેચી તથા હાથ
 પગનાં છીલા એ વીગેરે બીજી ઘણી જાતની જણસો ઘડીને તે પુ
 તળીને પગથી તે માથા સુધી પહેરાવી દીધી હવે તે પુતળીનું શુ
 ખુંધુ તે પુતળી તો એવી ખુબસુરત બની ગઈ કે જાણે હમણાં
 તે મોંઢામાંથી બોલશે એટલામાં તે સોનીનાં ત્રણ કલાક પણ પુરા
 થઈ ગયા અને સોનીનો સુવાનો વખત લગભગ થઈ ગયો એટલે
 તે સોનીએ પછી ફકારને ઉઠાડ્યો ને ફકીર ઉઠી બેઠો થયો ને પછી

તે સોની જમને સુધ રહ્યો ને જ્યારે ફકીર ઉઠ્યો અને પોતાનાં ધ્યાન
 ન ગયાનમાં લાગવાનો વખત આવ્યો એટલામાં ફકીરની નજર પે-
 લી પુતળીની ઉપર ગઈ એટલે ફકીરે તે પુતળીને પોતાના હાથમાં
 ઉપાડીને જોવા લાગ્યો ને આમ તેમ ફેરવવા લાગ્યો ને વીચાર કર-
 વા લાગ્યો કે આ મારા સાથવાળા ત્રણે જણાંએ પોત પોતાની
 કારીગરી ત્યાં હુનર બતાવી ગયા છે માટે આની અંદર મારે પણ
 કંઈ હુનર તથા મારી અકબ્બ બતાવવી જાઈએ એમ કહી પોતે પ-
 લી વીચાર કરવા લાગ્યો અને વીચારમાં ને વીચારમાં પોતે ધ્યાન
 ગયાંનમાં આવીને વીચારયું કે હવે આ પુતળીને જીવ આવે તો ધ-
 ણું સારું કેમકે એ ત્રણે જણાંએ કારીગરીમાં કંઈ બાકી રાખ્યું ન
 થી માટે મારે પણ બરાબર એ લોકોને મળતોજ હુનર બતાવવો
 એમ કહીને પોતે પરમેશ્વરનો ધ્યાન ધરવા લાગ્યો અને ફકીર પો-
 તે પણ ધણો પરજગાર માણસ હતો અને તે પરમેશ્વરની ઈસ્તુતી
 ધણો કરતો હતો અને તે દીવસે ધણી આજેજની સાથે પરમેશ્વર
 ની ઈસ્તુતી કરી એટલે એને ગેળી અવાજ આવ્યો કે એ સાંધ
 તને શું જોઈએ એટલે તે ફકીરે માંગી લીધું કે મને કંઈ જોઈતું
 નથી શકતું આ પુતળી છે તેને પરમેશ્વરના હુકમથી વાચા થાય
 અને તે પુતળી બોલતી થઈ જાય એટલી મારી વીનંતી છે. તે ઉપ-
 રથી પરમેશ્વરે તેના બોલવા ઉપરથી તે પુતળીને વાચા આપી કે
 બોલતી કરી દીધી અને તે પુતળી બોલતી થઈ ને પછી તે ફકીર
 નો બાકીનો વખત પોતે પરમેશ્વરની ભક્તી કરવા પછી બાકીનો
 વખત થઈ રહ્યો એટલે સવારનો વખત થયો અને સવાર પડી ગઈ
 એટલે બધા જણાં ઉઠ્યા અને પોતપોતાના મેં હાથ ધોઈ તથા
 દાંતણપાંણી કરીને પાછા બધા ભેગા મળને વાતો કરવા લાગ્યા એ

દલામાં શુ જોડે છે કે તેજ પુતળી લાકડાની નથી પણ એક ખુ
 બસુરત બમરી થઈને હમી છે અને વાતો કરે છે. એટલે પહેલાનાં
 ત્રણ જણાં બહુ વીચારમાં પડી ગયાં કે આનો લાકડાની પુતળી હ
 તી ને આ એક માણસનાં અવતારમા કેવી રીતે બદલાઈ ગઈ ને
 ત્રણે જણાં ઘણાં વીમાસણમાં પડી ગયાં કે આ શુ કહીતક થઈ ગયું
 પછી તે માંહે માંહે વઢવાડ કરવા લાગ્યા પછી તેમાંથી સુતાર કહે
 વા લાગ્યો કે એ પુતળીનો માલીક હુછુ કેમકે એ લાકડાના કંકડાને
 મેં ઘડ્યુ હતું ત્યારે દરજી કહેવા લાગ્યો કે ના હું એનો માલીક છું
 મેં એને લુગડાં શીવીને પહેરાવ્યા છે પછી તે સોની કહેવા લાગ્યો
 જિનહીં નહીં હુંજ એનો માલીક છું. મેં એને બધી જણસો ઘડીને
 પહેરાવી સજાગારી છે ત્યાર પછી તે પ્રકીર કહેવા લાગ્યો કે તમે ત્રણે
 જણાં દુર રહો. એતો હુંજ એનો માલીક છું ને એ મારી માલકત
 છે. ને હુ પોતેજ એનો મુખતીયાર છું. કેમકે એતો લાકડાનો કંક-
 ડો હતો. ને મેં પરમેશ્વરની બક્તી કરીને એનાં અંદર જીવનંખા-
 વ્યો છે. માટે તમારો બધાનો એનાં ઉપર હક નથી. ને હું પોતેજ
 હકદાર છું. એવી રીતનું પ્રકીરવું બોલવું સાંભળીને એ ચારે જણાં માંહે માંહે
 લઢવા લાગ્યા. પણ એ લોકોનો કાંઈ પણ ફેંસલો થયો નહીં ત્યારે
 માંહે માંહે લઢીને થાક્યા. ત્યારે ચારે જણાંએ વીચાર કીધો કે
 ચાલો હવે કોઈ શહેરની અંદર જઈને આપણો ઈનસાફ કરાવીશું.
 એ વાત બધાએ પસંદ કરી એટલે એ ચારે માણસ તથા તે બ-
 ધરી સાથે ત્યાંથી કુચ કરીને એક શહેરની તરફ રવાને થયા. અને
 એ પાંચે જણાં જંગલની શહેર કરતાં કરતાં એક શહેરની અંદર
 આવી પોહોઝ્યા અને શહેરની અંદર આવીને બધા વીચાર કરવા
 લાગ્યા. કે હવે આનો ફેંસલો કોની પાસે કરાવવો ત્યારે બધાએ કીધું

કે ચાલો આ ચહેરની અંદર કાજી સાહેબ રહે છે. તો તેમને ઘેર ચાલો એટલે તે કાજી સાહેબ આપણો ફંસલો કરી આપણે આ વાત બધાને પસંદ પડી એટલે ત્યાંથી બધા કાજીનાં ઘરની તરફ રવાને થયા અને કાજીને ઘેર પહોંચ્યા ત્યારે કાજી સાહેબ પોતે કચેરીની અંદર બેઠેલા હતા ત્યાં એ ચારે જણાં ફરીવાર કરવા લાગ્યા ને એક કહે સાહેબ એ મારી બધરી છે ને બીજે કહીએ મારી છે. એવી રીતે ચારે જણાં કહેવા લાગ્યા કે મારીજ બધરી છે. ચારે કાજી સાહેબ કહેવા લાગ્યા કે બાઈ જરા થોભો તે બધરી ક્યાં છે. મારી પાસે બોલાવાં એટલે તે બધરીને બોલાવે ચારે કાજી સાહેબે તે બધરીને જોઈ કે તે ઘણી ખુબ સુરત ત્યાં જણાં બાવ પહેરેલી સામે આવી ઉભી રહી. એટલે તે કાજી સાહેબની પણ દાનત ડાગાડોલ થઈને પોતે મનમાં વીચાર કરે છે. કે આ ઓરત ઘણીજ ખુબ સુરત છે. ને આપણાં ઘરનાં લાયક છે. તેવો વીચાર કરીને ચારેને કહેવા લાગ્યો કે. આ ઓરતને તમે ક્યાંથી પકડી લાગ્યા છે. એતો મારા ઘરની ભોંડી તથા દાસી છે. ને એ આજ સાત દીવસ થયા મારા ઘરમાંથી નાસી ગઈ છે તે ઉપરથી એમ માત્રમ પડે છે કે તમેજ લોકો એને મારે ઘેરથી નસાડી ગયા છો. માટે હવે તમારો ઇલાજ કરવામાં આવશે કાજી સાહેબની આ દાનત સાંભળીને એ ચારે જણાં બહુ વીચાર કરવા લાગ્યા. કે આપણે તો ઇનસાફ કરાવવા સારું કાજી સાહેબ પાસે આવ્યા ત્યાં કાજીએજ એ ઇજ્જીનાં ગરાય થઈ બેઠા હવે આવું શું કરવું ને એ ચારે જણાં ઘણાં ઘમરાવવા લાગ્યાં ને મનમાં કહેવા લાગ્યા કે હમે ચારે જણાં તો ઠીક ઠીક હતા પણ એ કાજી સાહેબ તો બધરીને લઈ લીધી ને કવટો દમારો ઇલાજ કરવા બેઠા છે. વા. એ ખાસો ઇનસાફ

થયો છે. હવે આ વાતનાં ખુમારો આખા શહેરમાં ફેલાવી ગયો ને
 તે શહેરનાં ઘણાં લોકો કાજ સાહેબનાં ઘર આગળ ભેગા થઈ ગયા
 ને તે ભેગા થયેલા લોકોમાંથી એક ઘરડો માણસ બોલવા લાગ્યો
 કે ભાઈઓ તમારી શું તકરાર છે. તે તમે કહો ત્યારે તે ચારે
 જણમાંથી પહેલા શું ચારે કીધું કે સાંભળો હું તમને હમારી સર
 વે હકીકત કહું તે ધ્યાન દઈને સાંભળો ત્યારે સુથારે પેતાની
 સુજરેલી હકીકત તે ઘરડા માણસને કહી સંભળાવી તેની હકીકત
 પુરી થઈ એટલે તે દરજીએ પોતાની સરવે હકીકત તે ઘરડા મા-
 ણસને કહી સંભળાવી પછી પેલા સોનીએ પણ પોતાની સરવે હ-
 કીકત જાહેર કરીને પછી પેલો ફજીરે પણ પોતાની બધી હકીકત
 કહી સંભળાવી. આ વાત સાંભળી તે ઘરડા ડોસાએ કીધું કે તમા-
 રો ધનસાફ ઘણી સારી રીતે થશે તમે ચાલો હમારા શહેરની બા-
 હેર થોડીક દુર એક જાડ છે. ત્યાં ચાલો એટલે તમને તમારો ત્યાં
 આગળ પુરે પુરો ધનસાફ મળશે. પછી એ લોકોએ એ ઘરડા મા-
 ણસની વાત ધ્યુલ કરીને ત્યાંથી એ ચારે જણાં ત્યાં કાજ વીગેરે
 બધા ભેગા થયેલા હતા તે સરવે માણસો એમના ધનસાફ જોવા
 સાર સાથે ગયા. અને ત્યાંથી શહેર બહાર થોડીક દુર ગયા એટલે
 એક ઘણો મોટો ત્યાં જુનો જાડ આવ્યો ત્યાં આગળ જઈને બધા
 ઠબા થઈ ગયા. ત્યારે એમાંથી એજ ઘરડો માણસ કહેવા લાગ્યો
 કે તમે આ જાડની આસપાસ સાત આંટા ફરો એટલે તમારો ધ-
 નસાફ થશે એ સાંભળીને એ ચારે જણાં ત્યાં એ કાજ સાહેબ ત્યાં
 તે બનાવેલી પુતળી એ છોએ જણાંએ જાડની આસપાસ ફેરા ફરવા
 લાગ્યા જ્યારે સાત આંટા પુરા થયા કે તરત તે જાડ એની મેજે
 ઠાટ્યો ને તેનાં બે પડ જુદા થઈ ગયા એટલે તે પુતળી તે જાડની

પાસે ગઇ અને તેની અંદર જતી રહી એ પુતળીનું અંદર જવું
 કે તરત તે ઝાડ બેઝો થઇ ગયો અને અસલ હતો તેજ પરમાણુ
 થઇ ગયો ત્યારે તે ધરડો માણસ કહેવા લાગ્યો કે બાઇઓ આમે
 પાંચે જણાં છો પણ આમાં તમારી એકે જણની એ બધરી નોતી
 પણ જીવો એનો એ ઝાડનીજ હશે ત્યારે ઝાડે લઇ લીધી ત્યારે એ
 પાંચે જણા મો વકાસીને દીગમુંડ જેવા ઉભા થઇ રહ્યા ને પછી
 પેલો ધરડો માણસ કહેવા લાગ્યો કે બાઇઓ હવે તમે તમારે રસ્તે
 જવું હોય તો સુખથી જવો કેમકે આ ઉપરથી એમ સાબીત થાય
 છે કે અસલમાં આ ઝાડનુંજ કાંઇ પણ હોવું નોઇએ. પછી ત્યાંથી
 તે બધા માણસો પોત પોતાના કામે જતા રહ્યા ને કાજ સાહેબ
 પણ મોં વકાસી પોતાનાં શહેરની તરફ રવાને થયા. ને તે ચારે
 જણાં પણ પોત પોતાને રસ્તે પડ્યા. હવે આ વીંથીની વાત અ-
 હીઓંથી પુરી થઇને પેલા વજીર સાહેબ કહેવા લાગ્યા કે ચાલો.
 હવે આપણે જઈએ કેમકે હજી આગળ આપણને ઘણું કામ કર-
 વાનું છે. એમ કહીને ત્યાંથી આગળ વધ્યા ને દરીઆની સફર કે-
 રવા તૈયાર થયા એટલામાં કાચબો કહેવા લાગ્યો કે ચાલો આપણે
 સરવે જણાં મારે ઘેર પધારો ને મારા ગરીબ ઉપર મહેરબાની કરી
 મારે ઘેર પધારો તો સાડ કેમકે અહીંઆંથી માડ ધર ધણો નજીક
 છે. અને મારે લીધે તમે બહુ કષ્ટ ઉઠાવેલો છે ને મારાથી તમારી
 કાંઇ પણ મહેમાનદારી થઈ સકી નહીં મારે આપ ગરીબ ઉપર
 દયા કરી મારી સાથે પધારો તે સાંભળીને વજીર ત્યાં વીંછી ત્યાં તે
 જાડુની પુતળી ને કાચબો એ બધા જણા કાચબાને મુકામે આહ્યા.
 જતાં જતાં કાચબો કહેવા લાગ્યો. કે આવો તમે બધા મારી પીઠી
 ઉપર બેસી જાઓ અને હું તમો બધા જણાને લઈ જઈશ કેમકે

આગળ દરીઆની અંદર પાણી નથી. ને બધો કાદવ છે માટે અહીંયાં આમળ હાંડીનું કામ પડશે નહીં ને હોડી નભાવે નહીં માટે આવાં કેમકે આ રસ્તો મારો જાણીતો છે. માટે તમે સરવે જણાં મારી પીંડી ઉપર ખેંસી જવ આ વાત સાંભળીને પછી બધા જણાએ કાચબાની પીંઠ ઉપર સવાર થઈ ગયા. અને ત્યાંથી કાચબો એ બધાને લઈને ચાલતો થયો. અને જતાં જતાં એક સુરંગ પાસે આવ્યા. અને તે કાચબો તે સુરંગની અંદર બધાને લઈને પેઠો ને એ બધા સુરંગની અંદર ગયા અને સુરંગની અંદર જતાં જતાં એક રાત અને કાલસ પછી એક જગ્યા ઉપર આવ્યા ત્યાં આવ્યા પછી એ લોકોએ અજવાળું જોયું ને સુરંગથી બહાર નીકળ્યા એટલે એ લોકોનાં જોવામાં એક સોનાનો પહાડ નજરે પડ્યો અને તે સોનાના પહાડની આસપાસ એક સુંદર બગીચો પણ છે અને તે બગીચાની અંદર જઈને જોયું તો લાં આગળ કોઈ પણ માણસ નજરે પડ્યો નહીં તે ઉપરથી એમ સામીત થયું કે તે બગીચો સુનો સટછે, આ સરવે હકીકત જોઈ તે વજીર સાહેબ તે કાચબાને કહેવા લાગ્યા કે આ બગીચો સુનો કેમ પડી રહ્યો છે ને એ બગીચાનો માલીક કોણ છે પછી વજીરની આ વાત સાંભળીને કાચબો બોલવા લાગ્યો કે સરકાર સાહેબ એ બગીચો મારો છે ને એનો માલીક હું પોતે છું પણ શું કર કે હું લાચાર છું કેમ કે આ બગીચાની અંદર કોઈ પણ મારો રહ્યો નથી ને મારાં બધરી બચાં સરવે મરી ખખ્યાં છે આવી રીતની વાતો વજીર તથા કાચબો કરતા હતા એટલામાં તે બગીચામાંથી એક ડોસી આવી અને તેમના સામે આવીને ઉભી થઈ ગઈ અને કહેવા લાગી કે તમે કોણ છો અને અમારા બગીચાની અંદર તમે કેમ આવ્યા છો કે

મકે આ બગીચાની અંદર મને સાડચારસો વરસ થયાં પણ આ જગ્યાએ કાંઈ પણ માણસ અહીંયાં આવ્યો નથી ને આજે તમે અહીંયાં આવયાછો તેથી મને અચંપો થાયછે માટે તમે કાણુછો. અને ક્યાંથી આવયા તે મને જણાવો આ વાત ડોસીની સાંભળીને તે કાચખો કહેવા લાગ્યો કે આ બગીચાની અંદર એક કાચખો તથા તેનાં બાળ બચાં રહેતાં હતાં તે બધાં ક્યાં જતાં રહ્યાં તે લો કોની તમને કાંઈ ખબર છે. કાચખાની આ વાત સાંભળીને તે ડોસી કહેવા લાગી કે એક દીવસ આ બગીચો મુકીને ખીજ બગીચામાં સહેલ કરવા ગઈ હતી. અને ત્યાં આગળ સહેલ કરતાં કરતાં એક ધણાકો એવો સંભળાવ્યો કે જેનાં સાંભળવાથી હું એકદમ ચમકી ગઈ અને આસપાસ જોવા લાગી પણ કાંઈ જણાયું નહીં ને થોડી ક વાર પછી પાછો ધુમાડો જોવામાં આવ્યો અને તે ધુમાડો એટલો બધો હતો કે મારૂં મન પણ ઠેકાણે રહ્યું નહિ ને તેના સાંધુ જોઈ શકાયું નહીં ને મારૂં માથું ફરી ગયું ને તે ધુમાડાથી મારી આંખો જતી રહી ને હું આંધળી થઈ ગઈ ને તે ધુમાડાનું કાંઈ કારણ માલમ પડ્યો ને તે પછી મને વીચાર આવ્યો કે ચાલો હવે આપણે ઘેર જઈએ ને ત્યાંની પણ ખબર કાઢીએ કે ત્યાં શું છે ને આ ધુમાડો શેનો થયો પછી હું ત્યાંથી વીચાર કરતી કરતી મારા ઘરની તરફ ચાલી અને મારા આ બગીચાના અંદર આવીને શું જોવું છું કે બધા આ બગીચાની અંદર મરી ગયા છે એટલામાં મારી આંખ ઉઘડી ગઈ.

જે કોઈ એક ચોપડી ખરીદ કરશે તે દરેકને એક

ચીજ મળશે.

ખરીદ નીચે મનાશે.

નંબર

૧ સાચાડીરાની સોનાનીવીંટી	૧	૧૬ કા દાનીનાં દાગડા	૧
૨ સોનાની ઘડોઆળ	૧	૧૭ ગાંધીની વીંટીંગા	૭
૩ સાઈકલ	૩	૧૮ મોળાળાં પામડા	૭૦૦૦
૪ ફોનોગ્રાફ	૩	૧૯ રેડિયો કમ્પો	૧૦૦૦
૫ હારમોનીયમ	૩	૨૦ સ્વર રેડિયો કમ્પો	૫૦૦૦
૬ ચાંદીનાં ઘડીઆળો	૧૨	૨૧ ફોનોગ્રાફ	૬૦૦૦
૭ ચાંદીનાં અઢોડા	૧૨	૨૨ ફોનોગ્રાફ	૭૦૦૦
૮ ખોસાની ઘડીઆળો	૧૪૪	૨૩ ચોપડા પડકાં	૧૦૦૦
૯ સોનાની વીંટીઓ	૭	૨૪ કમ્પોટા	૧૦૦૦૦
૧૦ કસબી માડીઓ	૭	૨૫ ગ્રામ્ફોન	૧૦૦૦૦
૧૧ ટાઇમગ્લેસ ડયા	૧૦૧	૨૬ ગ્રામ્ફોન	૧૦૦૦૦
૧૨ સચા ફોન	૬	૨૭ દેશી સાબુની ગોટ	૧૦૦૦૦
૧૩ બારની દપટ	૨૦૦	૨૮ ચાંદીની ગોટ	૧૦૦૦૦
૧૪ નાગપુરા વોનીઓ	૩૦૦	૨૯ ફોનોગ્રાફ	૧૨૦૦૦
૧૫ ચાંદીનાં કશાંપુટન	૧૨૦૦	૩૦ મોળાળાં કાંતી પટલી	૧૦૦૦

ખનારસવાળા બી. કે. એન્ડ કંપની.

અમદાવાદ—પોસ્ટ કાલુપુર.

કે. પાંચકુવા દરવાજા પાસે.

મેટેજર

સેબ ખુબમીયાં દાદામીયાં.

